

INVESTERINGS SIGNALEN

INNEHÅLL

Sammanfattning	2
Om Investeringssignalen	3
Inledning	4
Utvecklingen för arkitekt- och teknikkonsultföretagen	8
Utvecklingen för industrikonsulterna	15
Sysselsättningsläget	20
Regional statistik	22
Kommande rapporter	33
Kontakt	33

SAMMANFATTNING

Kompetensbrist leder till rekordhög personalomsättning

Svenska Teknik&Designföretagens medlemmar signalerar i den här undersökningen om en bransch i fortsatt medvind med ett starkt orderläge, bättre priser och högre debiteringsgrader. Detta ledde till att lönsamheten för samtliga verksamhetsområden stärktes under 2015. Det som oroar är kompetensbristen. Åtta av tio företag behöver nyanställa. Alla vakanser kommer inte att fyllas och flaskhalsar som bromsar produktivitetens utvecklingen riskerar att uppstå. Kompetensbristen leder också till större personalomsättning som i sin tur driver upp lönekostnadsutvecklingen, utöver de omställningskostnader som den också skapar.

Orderstocksindex för arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultföretagen ökade i den här undersökningen och tangerar tidigare rekordnoteringar, vilket speglar en bransch med fyllda orderböcker. Det goda orderläget har lett till en fortsatt ökning av debiteringsgraden. Samtidigt har konsulterna börjat kunna höja sina genomsnittliga timarvoden. Tillsammans medverkade dessa faktorer till att lönsamheten stärktes under 2015. Den genomsnittliga rörelsemarginalen under 2015 var 6,9 % för industrikonsulterna, 7,1 % för teknikkonsulterna och 9,0 % för arkitekterna.

Den goda utvecklingen ser ut att hålla i sig även under 2016. Konfidensindikatorn visar på positiva förväntningar inom samtliga verksamhetsområden. Fler än hälften av de medverkande företagen tror på en fortsatt ökande orderingång medan endast ett fåtal tror på en minskning. De flesta företagen rapporterar också en tro på fortsatt stigande debiteringsgrader och bättre lönsamhet under 2016. En byggsektor på högvarv, åtminstone även under 2016, och en tillverknings- och exportindustri som uppvisar tilltro till en ökad produktionstakt ligger bakom det goda konjunkturläget.

Prisbilden förbättrades under 2015 för arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultföretagen. Det är alltså fler företag som kunnat höja sina priser än andelen företag som sänkt sina priser under året. Det genomsnittliga timarvudet ökade med ungefär 2 %.

Det goda orderläget återspeglas också i rekryteringsbehovet. Åtta av tio företag behöver nyanställa. Det höga rekryteringsbehovet resulterar i högre personalomsättning, då konkurrensen om tillgänglig kompetens ökar. Detta driver på lönekostnadsutvecklingen ytterligare, samtidigt som det genererar högre omställningskostnader. Kompetensbristen i branschen är oroande och skapar flaskhalsar som bromsar tillväxten.

Det goda orderläget gäller i stort sett för hela riket, med vissa variationer mellan regionerna. Mest positiva är företagen i storstadsregionerna, men även i östra Götaland, västra Götaland och östra Svealand är de mycket optimistiska. Rekryteringsbehovet är utbrett över hela riket.

OM INVESTERINGSSIGNALEN

Investeringssignalen är Svenska Teknik&Designföretagens återkommande marknadsundersökning bland arkitektföretag, konsultföretag med bygg- och anläggningsverksamhet samt industrikonsulter. Den redovisar aktuell information om beläggning samt förväntningar på framtida orderläge och personalbehov. Företagen arbetar tidigt i investeringscykeln. I genomsnitt sker deras utrednings- och projekteringsinsats 12–18 månader före byggstart eller en industriell investering. Konsultföretagens unika position i investeringsprocessen innebär att marknadsundersökningen ger en tidig och tillförlitlig signal om förändringar i investeringsvolymen för t ex bostäder, infrastruktur samt industrins maskiner och processer.

Investeringssignalen mäter regelbundet branschens marknadssituation och publiceras tre gånger per år. Undersökningen baseras på ett representativt urval av branschföretag där merparten är STD-företagens medlemmar. Publikationen syftar till att öka kunskapen om branschen och att informera om dess marknadssituation och därmed ge såväl branschföretag som övriga intressenter bättre beredskap inför marknadsförändringar.

Verksamhet

Branschen delas in i arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. De två förstnämnda kategorierna utreder, projekterar och projektleder byggrelaterade investeringar i vid bemärkelse. Industrikonsultföretagen – eller något mer tydligt industriteknikkonsultföretagen – utreder och projekterar industrins tillverkningsprocesser och utvecklar industrins produkter. Arkitekt- och teknikkonsultföretagen som projekterar alla slags byggnader och anläggningar, är de som projekterar fabriksbyggnaden medan industrikonsulten däremot tar sig an tillverkningsprocessen och/eller utvecklar de produkter som ska tillverkas.

Om branschen

Arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultbranschen utreder, projekterar och deltar i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för närmare 500 miljarder kronor i år. Sektorn påverkar därmed utvecklingen av drygt 10 % av Sveriges BNP, som under 2015 beräknas ha passerat 4 000 miljarder kronor.

Branschens företag är i väsentlig omfattning verksamma i inledningen av investeringscykeln. Branschens utveckling och förväntningar om framtida marknadsläge ger därför en tidig och tillförlitlig signal om hur en betydande del av BNP kommer att utvecklas under det kommande året.

Om diagrammen

Orderstocksindex räknas fram genom en vägning mellan inneliggande orderstock per anställd och beläggningsgraden om 2, 3, 6 och 12 månader.

Konfidenskurvorna visar skillnaden mellan procentandelen av företagen som angivit en positiv förväntan på orderstockens utveckling och de som angivit en negativ förväntan. Om exempelvis 60 % förväntar sig en förbättrad utveckling, 20 % förväntar sig en försämrad utveckling (och övriga 20 % förväntar sig en oförändrad bild) blir nettotalet + 40.

Diagrammen över prisbildens utveckling och förväntan på personalstyrkans utveckling redovisar också nettotal och beräknas på samma sätt som konfidenstalen.

Om denna undersökning

Mätdatumet för denna undersökning är den 1 januari 2016. 121 medlemsföretag, med sammanlagt drygt 23 000 anställda i Sverige, har deltagit i marknadsundersökningen. Svaren har samlats in under januari och februari månad. Ett stort tack till alla företag som medverkat!

121
medlemsföretag
23 000
anställda i
Sverige

INLEDNING

I den här undersökningen, genomförd under januari och februari i år, sänder Svenska Teknik&Designföretagens medlemmar signaler om en bransch i medvind. Orderläget förstärktes ytterligare under 2015, debiteringsgraderna ökade och prisutvecklingen vände äntligen uppåt. Detta resulterade i bättre lönsamhet under 2015 jämfört med 2014. Enligt undersökningen tror de flesta företagen på en fortsatt positiv orderutveckling i år.

De tror också på fortsatt stigande debiteringsgrader och bättre lönsamhet. Hindren för ökad produktivitet är möjliga flaskhalsar orsakade av kompetensbrist. Åtta av tio företag behöver nyanställa, alla kommer inte lyckas fylla samtliga positioner. Kompetensbristen leder till ökad personalomsättning, som ytterligare driver på lönekostnadsutvecklingen. I en jämförelse mellan lönekostnader och genomsnittsarvoden mellan 2011 och 2015 hade lönekostnaderna ökat fem gånger mer än arvoden.

I rapporten presenteras utvecklingen av investeringar i Sverige, orderstocksindex prisutveckling följt av en redogörelse för utvecklingen på respektive verksamhetsområde; arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. Därefter rapporteras om sysselsättningsläget och rekryteringsbehovet i branschen. Slutligen presenteras den regionala statistiken.

Investeringar inom sektorn

Tabellen nedan visar investeringarna inom sektorn under 2013 och 2014 samt prognoser för investeringsutvecklingen under 2015, 2016 och 2017. Bygginvesteringarna väntas ha ökat med 9 % under 2015, vilket motsvarar totala investeringar om ca 425 miljarder kronor. Prognoserna visar på att bygginvesteringarna fortsätter att öka i år, men i minskad takt, för att sedan plana ut under 2017 ¹⁾.

Under 2015 var det bostadsinvesteringarna som låg bakom merparten av ökningen, då de beräknas ha ökat med 18 % under året. Infrastruktur- och anläggningsinvesteringarna väntas ha planat ut, till en ökning på ca 1 % från 9 % året innan, för att övergå till en liten minskning under detta år. Lokalinvesteringarna fortsatte också att öka under föregående år, med omkring 5 %.

Investeringar i Sverige

	2013 miljarder kr	2014 miljarder kr	%	2015 p %	2016p %	2017p
Bostäder	133,7	160,4	20	18	8	1
Lokaler	121,4	138,8	14	5	2	2
Industribyggnader	6,0	6,4	7	-1	-8	3
Infrastruktur och övriga anläggningar	75,9	82,7	9	1	-1	2
Bygginvesteringar totalt	337,0	388,3	15	9	4	1
Industrins investeringar i maskiner och utrustning enligt SCB och STD-företagen	48,1	50,2	4	12	-5	+/-2

Bygg- och industriinvesteringar 2013 och 2014 samt prognos för 2015, 2016 och 2017 (fasta priser). Källa SCB, BI och STD-företagen.

¹⁾ Sveriges Byggindustrier. Byggekongjunkturen Nr 1 2016.

Under 2016 beräknas de öka med ca 2 %. Under 2017 beräknas de totala bygginvesteringarna öka med ca 1 %.

Industrins investeringar i maskiner och utrustning beräknas ha ökat med 12 % under 2015. I år väntas de

minska med ca 5 % för att sedan plana ut igen under 2017. Prognosen för industrins investeringar är lite svårare att göra då omvärldsutvecklingen har en mer direkt och oförutsägbar påverkan.

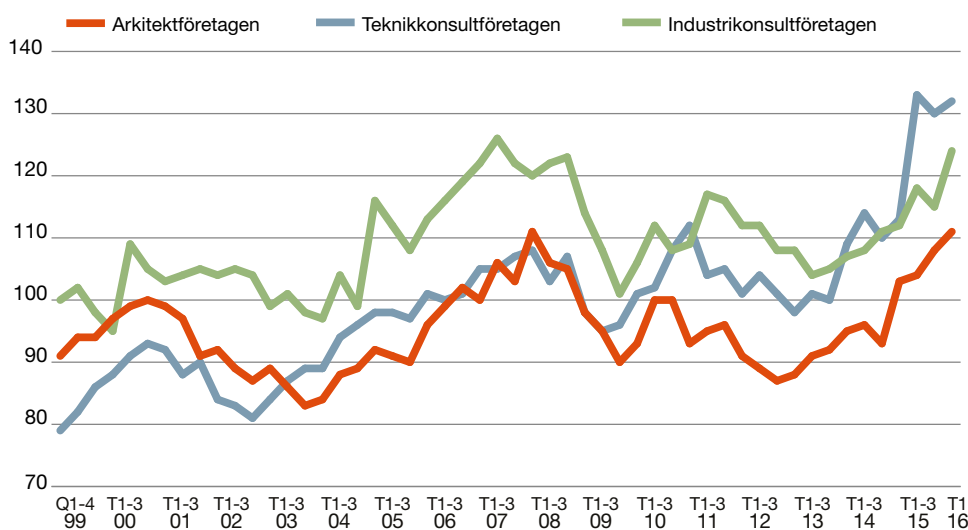
Orderstocksindex och konfidensserie

Det goda orderläget speglas i orderstocksindex, med kurvor som svänger uppåt. I diagrammet nedan visas utvecklingen av orderstocksindex för arkitekt-, teknik-konsult- och industrikonsultföretagen. Orderstocksindex är framräknat genom en vägning mellan ineliggande orderstock per anställd och beläggningsgraden om 2, 3, 6 och 12 månader. Den positiva trenden fortsätter och företagen signalerar fortsatt ökad ordergång. Mest ökade industrikonsulternas orderstocksindex mellan september och januari; till 124 i januari från 115 i september. Teknikkonsulternas orderstockindex ökade till 132, från 130 i september. Arkitekternas ökade till

111 i januari, från 108 i september. Siffrorna i sig är inte relevanta, utan riktningen och förändringstakten visar vad trenden är och hur stora förändringarna är. Alla tre verksamhetsområdena tangerar de högsta noteringarna på omkring tio år. Orderläget i branschen är alltså mycket starkt.

Nedan illustreras orderstocksindexets utveckling över tiden. Varje enskild punkt motsvarar orderläget vid mättidpunkten. Kurvorna för arkitekt-, teknik-konsult- och industrikonsultföretag svänger samtliga uppåt, då orderstocksindex ökat till följd av det goda orderläget.

Utveckling orderstocksindex

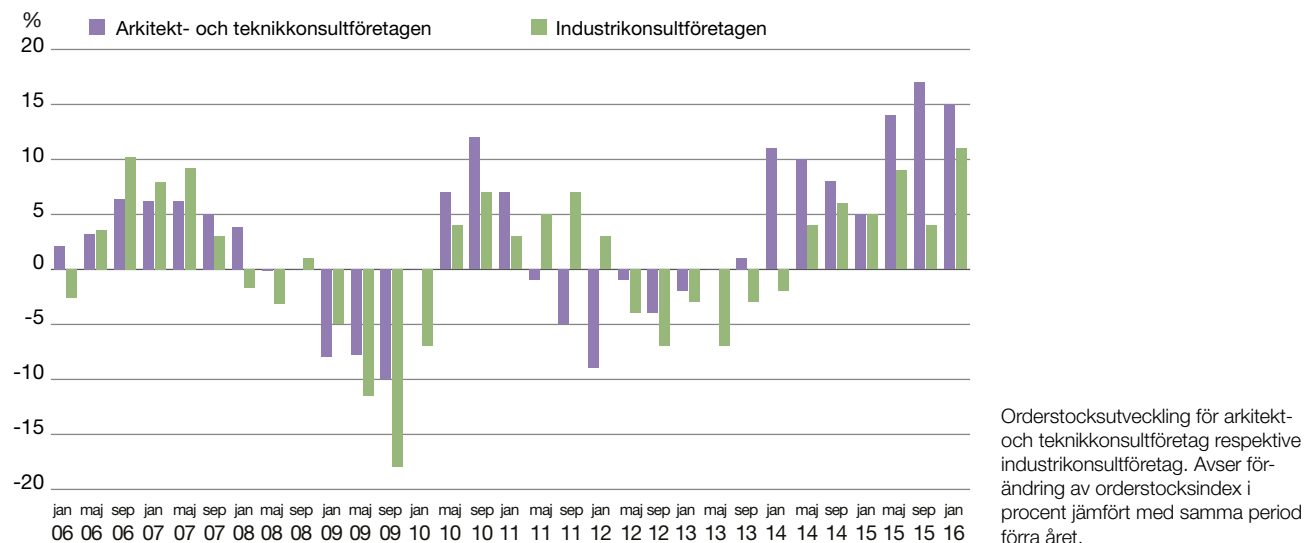

Orderstocksutveckling för arkitekt-, teknik-konsult- och industrikonsultföretag.

I diagrammet nedan jämförs orderstocksindex med motsvarande period föregående år. Där framgår tydligt att branschen är inne i en positiv trend. Orderstocksindex för arkitekt- och teknikkonsultföretag var 15 % bättre

i januari 2016 jämfört med samma period förra året. Industrikonsulternas orderstocksindex var 11 % bättre i januari 2016 jämfört med samma period 2015.

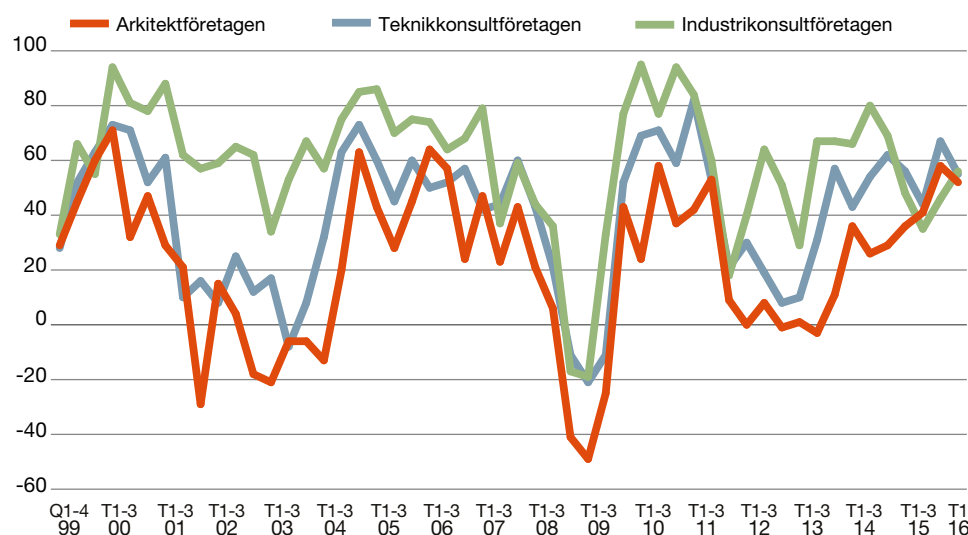
Procentuell utveckling av orderstocksindex jämfört med samma period året innan

Konfidensindikatorn, som bygger på nettotalet mellan positiva och negativa företag, visar på fortsatt optimism kring orderlägets utveckling framöver. Konfidenskurvan ökade för industrikonsulterna, men minskade något för arkitekterna och teknikkonsulterna. Samtliga befinner sig dock på höga nivåer, vilket indikerar att de flesta företagen tror på förbättrat orderläge framöver. Industrikonsulternas konfidensnetttotal var +56 (56-0) i

januari, alltså en ökning från +46 (52-6) i september. Arkitekternas konfidensnetttotal var +52 (55-3) i januari, något lägre än de +58 (58-0) som registrerades i september. Teknikkonsulternas konfidensnetttotal var +55 (57-2), mot +67 (67-0) i september 2015. Fler än hälften av de medverkande företagen tror att orderläget förbättras till i juli i år medan endast ett fåtal företag tror att det försämras. Det är positiva signaler.

Konfidensserie – orderläget om 6 månader

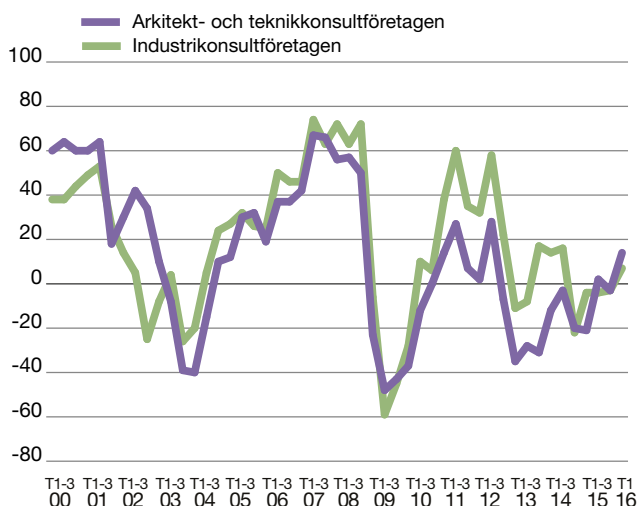
Prisbildens utveckling

Prisutvecklingen i branschen har varit svag på senare år, men under 2015 så var utvecklingen lite ljusare. Genomsnittsarvodena per fakturerad timme ökade en aning jämfört med under 2014, framförallt under andra halvan av 2015.

Av samtliga medverkande företag uppgav 27 % att genomsnittsarvodena ökat under 2015, medan 15 % uppgav att de minskat. Det ger ett nettotal på +12 (27-15). Flest företag som höjt sina genomsnittsarvoden fanns bland arkitekterna, där nästan vart tredje (31 %) företag kunnat höja sina priser medan vart tionde (11 %) sänkt sina priser under 2015, vilket ger ett nettotal på +20 (31-11). Motsvarande nettotal för teknik konsulterna var +7 (24-17) och +11 (29-18) för industrikonsulterna.

I diagrammet nedan illustreras företagens uppfattning om prisbildens utveckling över tiden. Här redovisas arkitekter och teknik konsulter gemensamt. Trenden går åt rätt håll, men fortfarande långsamt. Sedan 2011 har genomsnittsarvodena i hela branschen ökat med ungefär 2 %.

Prisbildens utveckling – nettotal

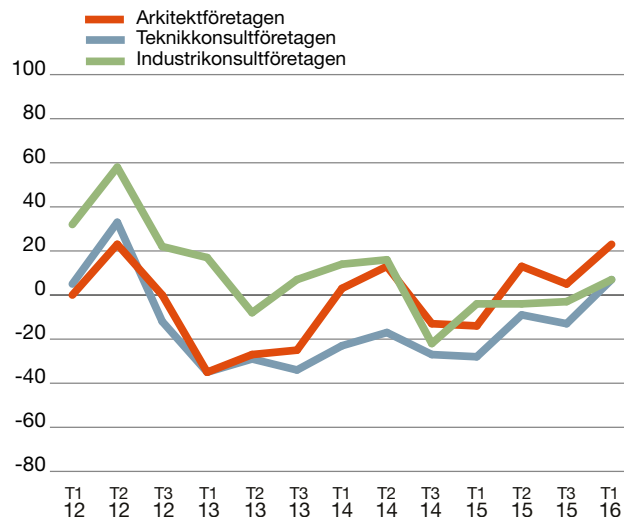

Prisbildens utveckling sedan senaste mätningen. Anger nettotalet.

För sista tertialet (september-december) 2015 uppgav 23 % att priserna ökat och 10 % att de minskat, vilket ger nettotalet +13 (23-10). Även där var det arkitekterna som hade högst nettotal; +23 (31-8). Teknik konsulternas nettotal var +7 (19-12), samma som industrikonsulternas +7 (18-11). Detta var tredje mätningen i rad som arkitekterna uppvisade ett positivt nettotal. För teknik konsulterna var det första gången sedan maj 2012 och för industrikonsulterna första gången sedan maj 2014 man ser ett positivt nettotal. Så prisutvecklingen svängde uppåt tidigare för arkitektföretagen än för teknik- och industrikonsulterna.

I diagrammet nedan redovisas alla tre verksamhetsområden separat; industrikonsulter, teknik konsulter och arkitektföretag.

Prisbildens utveckling – nettotal

Prisbildens utveckling sedan senaste mätningen. Anger nettotalet.

UTVECKLINGEN FÖR ARKITEKT- OCH TEKNIKKONSULTFÖRETAGEN

Utvecklingen för företagen inom bygg- och anläggningsbranschen var mycket god under 2015. Orderläget har varit starkt till följd av en byggnäring som gått på högvarv. Med ökande debiteringsgrader och en liten ljusning på prisutvecklingen har de flesta företagen kunnat förbättra sin lönsamhet under året.

I synnerhet arkitektföretagen har stärkt sin lönsamhet under 2015, då rörelsemarginalen ökat med drygt 1,5 procentenheter. Men även teknikkonsulternas rörelsemarginal förbättrades, efter att ha minskat under 2014.

Medvinden ser ut att hålla i sig även under 2016. Företagen i den här undersökningen rapporterar positiva

förväntningar på orderingången och det höga rekryteringsbehovet stärker de signalerna.

Tabellen nedan visar arkitekt- och teknikkonsultföretagens samlade förväntningar på orderlägets utveckling per delsektor fram till juli 2016.

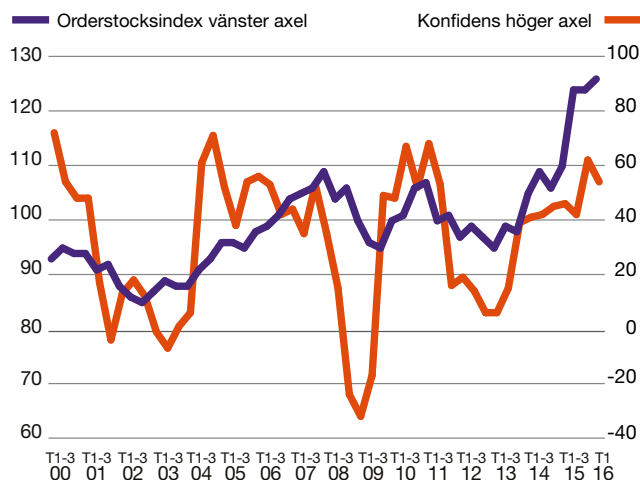
Arkitekter & teknikkonsulter januari 2016					
Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)	
	Ökad	Oförändrad	Minskad	2015	2014
Bostäder	64	35	1	16	11
Övriga hus	46	54	0	22	36
Industribyggnader	17	78	5	7	8
Infrastruktur	41	55	4	30	20
Övriga anläggningar	30	52	18	10	11
Miljö/utredningar	37	63	0	9	7
Stadsplanering	44	56	0	6	7
Totalt vägt	43 (44)	54 (52)	3 (4)	100 %	

Förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

Arkitekt- och teknikkonsultföretagens sammantagna förväntningar på orderutvecklingen i de olika delsektorerna är övervägande positiva. Inte minst för de tre viktigaste; bostäder, övriga hus och infrastruktur som tillsammans representerar 68 % av omsättningen.

I diagrammet intill syns arkitekternas och teknikkonsulternas gemensamma orderstocksindex och konfidensindikator. Orderstocksindexet ökade mellan september 2015 och januari, från 123 till 125, och den stigande trenden efter en utplaning vid förra mättillfället fortsätter. Konfidensindikatorn, vars netttotal visar skillnaden mellan andelen positiva och negativa företag, svängde visserligen nedåt en aning i denna undersökning. Men den ligger fortfarande på en mycket hög nivå, där fler än hälften av företagen tror på ökande ordergång kommande sex månader och väldigt få tror på en motsatt utveckling. Den sammantagna bilden för företagen inom bygg- och anläggningssektorn ser alltså god ut.

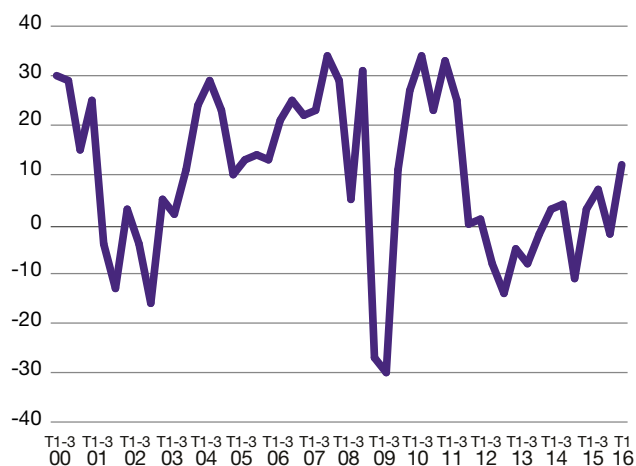
Orderstock vs förväntningar på orderläget

Orderstock vs konfidens (förväntningar på orderläget om 6 månader).

Förväntningarna på uppdrag avseende industribyggnader svängde uppåt igen i den här mätningen. 17 % av företagen tror på en ökad ordergång medan endast 5 % tror på försämring, vilket ger konfidensnettotalet +12 (17-5). Nästan fyra av fem (78 %) företag tror dock på oförändrat läge om sex månader.

Totalprognos – uppdrag avseende industribyggnader

Arkitekternas och teknikkonsulternas sammantagna förväntningar på uppdrag avseende industribyggnader om 6 månader.

Arkitektföretagen

Orderläget för arkitektföretagen förbättrades ytterligare mellan september och januari. Orderstocksindex ökade till 111, från 108 i september och 104 i maj förra året. 111 är den högsta noteringen på orderstocksindex sedan 2008, och speglar det starka marknadsläget som arkitekterna befinner sig i – det är högtryck och närmast full beläggning. Detta återspeglar sig också i lönsamhetsutvecklingen och det ökade rekryteringsbehovet. Lönsamheten har förbättrats under 2015 och rekryteringsbehovet är det högsta sedan 2011. Tre av fyra arkitektföretag behöver nyanställa och förväntningarna

på orderlägets utveckling framöver är fortsatt positiva. Konfidensnettotalet är +52 (55-3). Det är något lägre än i september då det var +58 (58-0). Men det innebär ändå att fler än hälften tror på ökad orderingång under 2016 och endast ett fåtal företag tror på en avtagande orderingång.

Nedan redovisas arkitektföretagens förväntningar på orderlägets utveckling, fördelat på delsektorer samt delsektorernas respektive andel av omsättningen under 2014 och 2015.

Arkitekter januari 2016

Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)	
	Ökad	Oförändrad	Minskad	2015	2014
Bostäder	56	44	0	31	25
Övriga hus	47	53	0	48	50
Industribyggnader	8	79	13	4	6
Infrastruktur	50	50	0	8	4
Övriga anläggningar	14	43	43	1	2
Miljö/utredningar	27	73	0	2	4
Stadsplanering	39	61	0	6	9
Totalt vägt	47 (43)	52 (53)	1 (4)	100 %	

Arkitekternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

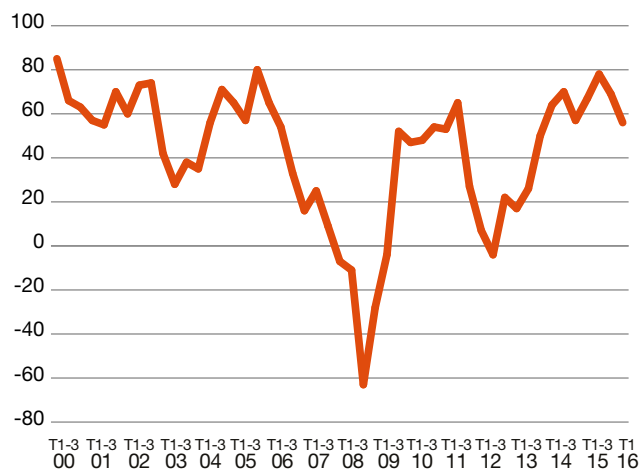
Bostadsuppdragens andel av den totala omsättningen ökade under 2015 till 31 %, från 25 % under 2014. Övriga hus minskade en aning till 48 %, från 50 % året innan. Tillsammans representerar delsektorerna fyra femtedelar (79 %) av företagens omsättning, vilket understryker deras vikt för arkitektföretagens beläggning och utveckling. Förväntningarna är fortsatt positiva till orderutvecklingen på de två delsektorerna; konfidensnettotalet var +56 (56-0) respektive +47 (47-0), vilket är en liten minskning för bostadsuppdragen och en liten ökning för övriga hus. Båda konfidensindikatorerna befinner sig dock på höga nivåer, som signalerar en bransch – eller delsektor – i medvind. Till exempel uppgav tre av fyra (73 %) av de svarande företagen att orderläget för bostadsuppdrag stärktes mellan september och januari och endast 5 % uppgav att de minskat. När det kommer till övriga hus uppgav 28 % att kontorsuppdragen ökat och 9 % uppgav att

de minskat sedan i september. För uppdrag avseende handelslokaler var det 25 % som uppgav att de ökat och 8 % att de minskat. För uppdrag inom upplevelseindustrin (hotell, konserthus, teatrar och idrott) uppgav 36 % att de ökat och 8 % att de minskat sedan i september. För offentliga lokaler rapporterade 28 % om en ökning och 10 % om en minskning. Sammantaget kan man konstatera en positiv utveckling för samtliga uppdragsområden inom övriga hus.

För uppdrag avseende industribyggnader var konfidensnettotalet negativt; -5 (8-13). De flesta trodde dock på oförändrat orderläge för uppdrag från industrin. Även för övriga anläggningar (energi-, el- och kraftverk) var konfidensindikatorn negativ. Nettotalet var -29 (14-43). Uppdrag avseende stadsplanering väntas öka; konfidensnettotalet var +39 (39-0), vilket är i nivå med förra mätningen; +41 (41-0).

I diagrammet intill illustreras konfidenskurvan för bostadsprojektering som uppvisar en fortsatt mycket positiv, om än avtagande, trend. Det ska påpekas att alla punkter över noll på kurvan nedan innebär att det är fler företag som tror på en ökad ordergång än de som tror på en minskning. Så även om kurvan är på väg nedåt är det fortfarande övervägande optimistiska eller neutrala förväntningar.

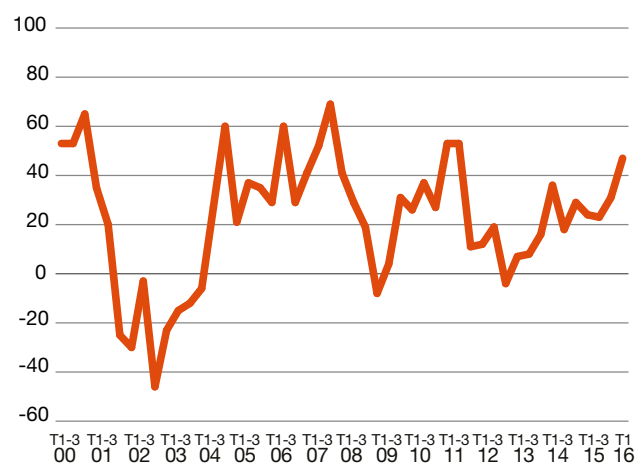
Arkitektföretag – prognos avseende bostadsprojektering, netttotal

Arkitekternas förväntningar avseende bostadsprojektering om 6 månader.

I diagrammet intill illustreras konfidenskurvan för "övriga hus", som också uppvisar en fortsatt positiv, och nu tilltagande, trend. Andelen företag som tror på ökad ordergång stiger.

Arkitektföretag – prognos avseende "övriga hus", netttotal

Arkitekternas förväntningar avseende övriga hus (kontor, handel, upplevelse och offentliga lokaler) om 6 månader.

Arkitektföretagens debiteringsgrad under 2015 var i genomsnitt 78,8 %, men något lägre under det sista tertialet, 78,2 %. De flesta (68 %) svarande tror att den förblir oförändrad under 2016 medan drygt vart fjärde (28 %) företag tror på en ökning och endast 3 % på en minskning. Alltså är det troligt att den genomsnittliga debiteringsgraden ökar även detta år.

Lönsamheten förbättrades under 2015, som en följd av det starka orderläget, en bättre prisbild och ökande debiteringsgrader. Rörelsemarginalen bland de medverkande arkitektföretagen var i genomsnitt 9,0 %, vilket är väsentligt högre än de 7,4 % som var den genomsnittliga rörelsemarginalen i arkitektbranschen under 2014 ¹⁾.

¹⁾ Se Branschöversikten 2015. STD-företagens årliga sammanställning över utvecklingen i branschen.

Under sista tertialet 2015 var rörelsemarginalen ännu lite högre; 9,6 %. Fler än hälften (52 %) av företagen uppgav att lönsamheten förbättrats under 2015, medan 14 % uppgav att den försämrats. Fyra av tio företag tror att lönsamheten kommer att förbättras under 2016 och inget företag tror på försämrad lönsamhet. Så det ser ut som den positiva lönsamhetsutvecklingen fortsätter även detta år för arkitektföretagen.

En bidragande orsak till den positiva lönsamhetstrenden är, som sagt, en starkare prisbild. Efter flera års prispress kunde arkitektföretagen höja sina genomsnittsarvoden under 2015. Vart tredje (31 %) företag svarade att de höjt sina priser under året medan vart tionde (11 %) svarade att de sänkt sina priser under året. Ungefär samma siffror redovisades för sista tertialet 2015; 31 % hade höjt sina priser och 8 % hade sänkt

priserna. Vid en mätning av de medverkande företagens genomsnittsarvoden per timme under perioden september till december 2015 kan man konstatera att genomsnittsarvodena ökat under 2015, med ungefär 2 % jämfört med året innan.

Utlandsuppdrag och export representerade 1,7 % av de medverkande företagens omsättning under 2015. Två av tre (61 %) företag hade ingen utlandsförsäljning under året. Av de företag som hade utlandsuppdrag trodde vart tredje (29 %) företag på en ökad exportvolym under 2016 och vart sjätte (14 %) på en minskning.

För statistik över utvecklingen på regional nivå, se det regionala avsnittet.

Teknikkonsultföretagen (bygg- och anläggningsorienterade konsultföretag)

Teknikkonsulterna inom bygg, anläggning och installation har givetvis gynnats av en stark byggsektor under de senaste åren. Orderläget har successivt förbättrats sedan 2013. I majmätningen 2015 uppmättes det högsta orderstocksindexet sedan mätningarna inleddes. Det var då 133. Sedan minskade det i septembermätningen till 130 för att öka igen i den här mätningen, till 132. Man ligger alltså nästan i nivå med den högsta noteringen hittills, vilket väl speglar orderläget för teknik-konsulterna i januari 2016. Det är fyllda orderböcker och höga debiteringsgrader med andra ord. Förväntningarna för utvecklingen framöver är också fortsatt goda. Konfidensindikatorn ligger på +55, där 57 % av företagen tror på ökande orderingång och 2 % tror på en minskning under de kommande sex månaderna. Motsvarande siffra i september var +67 (67-0) och +44 (48-4) i maj förra året. Fler än hälften av teknik-

konsultföretagen i den här undersökningen trodde alltså på ett bättre orderläge i juli jämfört med nu i januari. Den positiva bilden stöds också av ett tilltagande rekryteringsbehov. 87 % av företagen trodde att personalstyrkan skulle växa under den kommande perioden, inget företag trodde på det motsatta. Det speglar givetvis en bransch i medvind, men är också en konsekvens av kompetensbristen inom sektorn. Företagen lyckas inte fylla alla positioner, varför rekryteringsbehovet hela tiden ligger kvar på höga nivåer. I nuläget vill i princip samtliga medverkande företag rekrytera.

Nedan redovisas teknikkonsultföretagens förväntningar på orderlägets utveckling fördelat på delsektorer samt delsektorernas respektive andel av omsättningen under 2014 och 2015.

Teknikkonsulter januari 2016						
Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)		
	Ökad	Oförändrad	Minskad	2015	2014	
Bostäder	73	24	3	12	8	
Övriga hus	46	54	0	17	32	
Industribyggnader	23	77	0	8	8	
Infrastruktur	38	57	5	35	24	
Övriga anläggningar	35	54	11	12	13	
Miljö/utredningar	41	59	0	10	8	
Stadsplanering	53	47	0	6	7	
Totalt vägt	43 (50)	53 (46)	4 (4)	100 %		

Teknikkonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

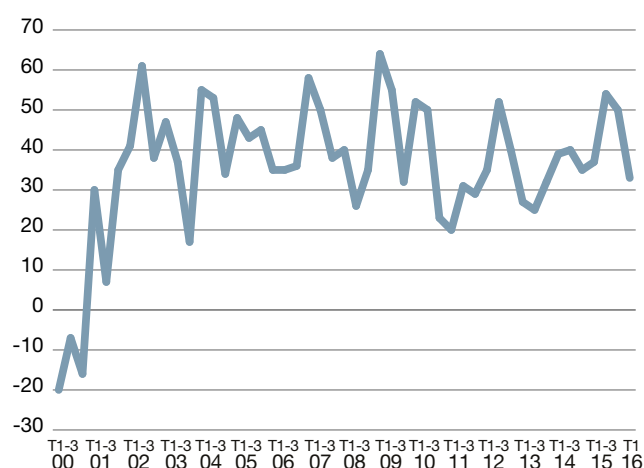
Bostadsuppdragen representerade 12 % av teknik-konsulternas omsättning under 2015. Detta är en ökning jämfört med 8 % under 2014. Övriga hus volymandel minskade under 2015 till 17 % från 32 % året innan. Industribyggnaders andel var oförändrad på 8 %. Infrastrukturuppdragens volymandel ökade till 35 % från 24 % under 2014. Övriga anläggningar (kraft och energi) representerade 12 %, mot 13 % föregående år. Miljö- och utredningsuppdrag representerade 10 % (8 %) och stadsplanering 6 % (7 %).

Framtidsutsikterna för de olika delsektorerna ser överlag mycket positiva ut. Mest positiva är företagen för bostadsuppdrag, där konfidensnettotalet var +70 (73-3). Det är dock en minskning jämfört med septembermätningen då konfidensnettotalet var +87 (87-0). Men kontentan är ändå att de flesta tror på ökad orderingång på bostadsuppdrag. För uppdrag avseende övriga hus var konfidensnettotalet +46 (46-0), vilket är något lägre än det var i september; +60 (60-0). Inom den viktiga infrastrukturektorn avtar konfidensnetto-

talet också en del. Det var +33 (38-5) i januari, att jämföra med +50 (50-0) i september förra året. För övriga anläggningar har konfidensnettotalet dock ökat, till +24 (35-11) i den här mätningen, mot +5 (22-17) i september.

I diagrammet intill illustreras förväntningarna på infrastruktursektorn över tiden. Kurvan fortsätter svängen nedåt. Konfidensnettotalet är nu +33 (38-5) jämfört med +50 (50-0) i september och +54 (54-0) i maj 2015. Det ska dock påpekas att det fortfarande är fler företag som tror på förbättrat orderläge än tvärtom, varför man inte ska tolka diagrammet eller de vikande konfidensnettotalet som minskad ordervolym inom sektorn. Det är snarare en avtagande ökning det handlar om.

Teknikkonsultföretagen – prognos avseende infrastruktur, nettotal

Teknikkonsulternas förväntningar avseende infrastruktur om 6 månader.

Teknikkonsultföretagens debiteringsgrad under 2015 var i genomsnitt 78,8 %. Under sista tertiet var den 78,9 %, vilket är en ökning jämfört med föregående tertial då den var 78,7 % och dessförinnan 78,1 %. Noteringen för sista tertiet 2015 är den högsta sedan mätningarna inleddes. Drygt fyra av tio (43 %) av de medverkande företagen tror att debiteringsgraden kommer att öka under 2016, övriga tror att den blir oförändrad. Så det ser ut som trenden med ökande debiteringsgrader fortsätter även framöver.

Lönsamheten förbättrades under 2015, vilket 62 % av de medverkande företagen uppgav, medan 4 % svarade att den försämrats. Den genomsnittliga rörelsemarginalen bland företagen som deltagit i undersökningen var 7,1 %. Det är en förbättring jämfört med de 6,0 % som industrikonsulternas rörelsemarginal var 2014, enligt Branschöversikten²⁾. Rörelsemarginalen var dock något lägre under sista tertiet 2015; 6,2 %. Fyra av tio företag tror att rörelsemarginalen kommer att förbättras

under 2016 och endast 5 % tror på en försämring. En bidragande faktor i lönsamhetsförbättringen är, utöver de stigande debiteringsgraderna, en något förbättrad prisbild. Nästan vart fjärde (24 %) uppgav att de höjt sina genomsnittsarvoden under det senaste tertiet. Vart sjätte (17 %) företag uppgav att genomsnittsarvodena sänkts. Det är första gången sedan mitten av 2012 som nettotalet över prisutvecklingen är positivt, eller att det är fler som ökat snarare än sänkt sina genomsnittsarvoden.

Utlandsuppdragen, eller exporten, representerade 6,6 % av de medverkandes omsättning under 2015. Detta gäller försäljning från svenska kontor. Vart tredje (34 %) företag uppgav att de inte hade någon export. Bland dem som hade utlandsuppdrag trodde nästan hälften (48 %) på en ökande exportvolym under 2016. Endast 7 % trodde på en minskad export.

För statistik över utvecklingen på regional nivå, se det regionala avsnittet.

²⁾ Se Branschöversikten 2015. STD-företagens årliga sammanställning över utvecklingen i branschen.

UTVECKLINGEN FÖR INDUSTRIKONSULTERNA

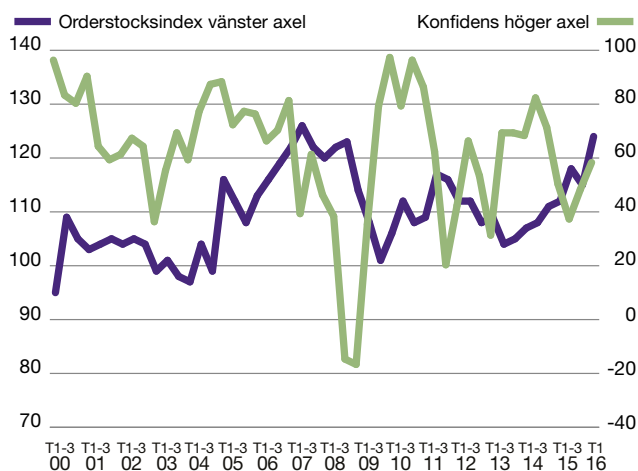
Industrikonsulternas orderstocksindex ökade rejält mellan september och januari. Det var 124 i januari, mot 115 i september. Detta är den högsta nivån sedan mitten av 2007, vilket indikerar på ett mycket starkt orderläge för industrikonsulterna vid ingången till detta år.

Framtidsutsikterna ser relativt goda ut, åtminstone om man ser till hur förväntningarna var i januari och början av februari, då den här undersökningen genomfördes. Konfidensindikatorn ökade till 56, från 46 (52-6) i september 2015. Detta innebär att 56 % (56-0) av företagen trodde på förbättrat orderläge om sex månader och att inget trodde på en försämring. I september trodde 52 % av de svarande på förbättrat orderläge medan 6 % trodde på en försämring. Optimismen stöds av rekryteringsintentionerna, drygt åtta av tio (84 %) tror att personalstyrkan växer framöver medan inget företag trodde att den skulle minska. Detta visar på ett stort rekryteringsbehov i branschen. En anledning till de höga nivåerna är att bristen på tillgänglig kompetens gör så att alla positioner inte kan fyllas.

I diagrammet till höger visas orderstocksindex utveckling tillsammans med konfidenskurvans utveckling. Båda kurvorna pekar uppåt i den här mätningen, vilket indikerar ett starkare orderläge och positiva förväntningar kring orderlägets utveckling.

Industrikonsulternas utveckling styrs helt av hur det går för tillverknings- och exportindustrin, som i sin tur påverkas av utvecklingen i omvärlden. Signalerna från omvärlden är blandade. I Konjunkturinstitutets senaste Konjunkturbarometer ³⁾ rapporterades att tillverkningsindustrins konfidensindikator backat mellan januari och februari. Då ska man dock ha i åtanke att januariindexet var det högsta uppmätta och att februariindexet fortfarande var högre än i december. Sammantaget var det ändå en positiv bild som målades upp, med ett starkt orderläge och stora anställningsbehov. Den senaste tidens produktionstillväxt väntades fortsätta under den närmast framtiden.

Orderstocksindex vs konfidens om orderläget om 6 månader

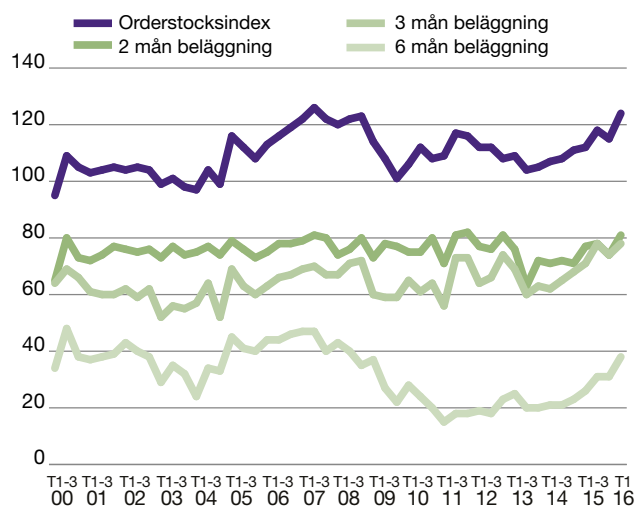

Industrikonsulterna, orderstock vs konfidens (förväntningar på orderläget om 6 månader)

³⁾ Konjunkturinstitutets Konjunkturbarometer, februari 2016.

I diagrammet intill visas orderstocksindex tillsammans med beläggningsgraderna om 2, 3 och 6 månader. Beläggningen ökade för samtliga intervall; om två, tre, sex och tolv månader.

Orderstocksindex och beläggning – industrikonsultföretagen

Industriteknikkonsulterna, orderstock och beläggning (2, 3 & 6 månader)

Tabellen nedan visar företagens förväntningar på orderlägets utveckling fördelat på de olika delsektorerna. Även respektive delsektors andel av den totala omsättningen redovisas. Under 2015 representerade produktions- och processutveckling 26 % av de svarandes omsättning, mot 37 % under 2014. Produktutveckling representerade 35 %, mot 32 % året innan. Teknisk IT representerade 17 %, mot 18 % föregående år. Information & utbildning representerade 5 % (9 %) och andra tjänster 17 % (4 %). En del av skillnaderna här kan förklaras av att vissa företag tillkommit eller fallit bort i underlaget.

Ser man till förväntningarna kring hur orderläget för respektive delsektor kommer att utvecklas framöver kan

man konstatera att det råder optimism inom samtliga delsektorer. En stor andel av företagen tror på förbättrat orderläge och inget företag tror på försämrat orderläge för någon delsektor. Starkast ser det ut att gå för produktions- och processutveckling där konfidensnettotalet är +68 (68-0). Det är en väsentlig ökning jämfört med +18 (31-13) i septembermätningen. Men konfidensnettotalet är höga för samtliga delsektorer. Produktutveckling har ett konfidensnettotalet på +46 (46-0), mot +36 (36-0) senast. Teknisk IT har +46 (46-0), mot +18 (27-18) senast. Information och utbildning har ett konfidensnettotalet på +33 (33-0), jämfört med +22 (22-0) i september.

Industriteknikkonsulter januari 2016

Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)	
	Ökad	Oförändrad	Minskad	2015	2014
Produktions-/processutveckling	68	32	0	26	37
Produktutveckling	46	54	0	35	32
Teknisk IT	46	54	0	17	18
Information/utbildning	33	67	0	5	9
Annat	54	46	0	17	4
Totalt vägt	53 (32)	47 (59)	0 (9)	100 %	

Industriteknikkonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

Tabellen nedan visar förväntningarna fördelat på de olika kundsegmenten samt hur mycket respektive kundsegment representerar den totala omsättningen. De olika kundsegmentens andelar av omsättningen var relativt oförändrade under 2015 jämfört med 2014.

Trä-, pappers- och massaindustrin har ökat sin andel till 11 %, från 5 % under 2014. Läkemedels- och kemiska industrin har minskat sin andel till 11 %, från 15 % året innan. Största enskilda kundsegment är alltså fordons- och transportmedelsindustrin med 25 % av omsättningen.

Industriteknikkonsulter januari 2016

Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)	
	Ökad	Oförändrad	Minskad	2015	2014
Gruvindustrin	11	78	11	6	4
Trä/massa/pappers ind	45	55	0	11	5
Läkemedels/kemiska ind	69	31	0	11	15
Livsmedelsindustrin	25	75	0	1	4
Metall/maskinindustrin					
Metallindustri	22	78	0	2	2
Maskinindustri	28	67	5	7	8
Verkstadsindustri	33	67	0	9	8
Tillv el/optik/telekom prod	30	60	10	2	2
Tillv fordon/transp medel	70	30	0	25	27
Energi/kraft	37	44	19	14	15
Andra kundsegment	65	35	0	12	10
Totalt vägt	51 (43)	45 (51)	4 (6)	100 %	

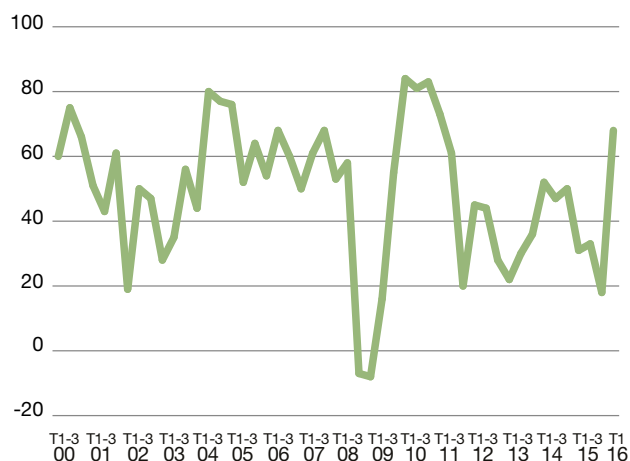
Industriteknikkonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på kundsegment.

Mest positiva är företagen i läkemedels- och kemiska industrin, fordons- och transportmedelsindustrin samt i övriga kundsegment; med konfidensnetttotal på +69 (69-0), +70 (70-0) respektive +65 (65-0). I septembarmätningen låg konfidensnetttotalen för samma kundsegment på +44 (44-0), +68 (68-0) respektive +23 (28-5). Så förväntningarna har stärkts för alla tre kundsegmenten. Det enda kundsegmentet som inte uppvisar positiva förväntningar är gruvindustrin där det är jämt mellan positiva och negativa förväntningar; 11 % tror på förbättring respektive försämring.

Sammantaget kan man konstatera att framtidsutsikterna bland de medverkande företagen är mycket goda, åtminstone för första halvan av 2016.

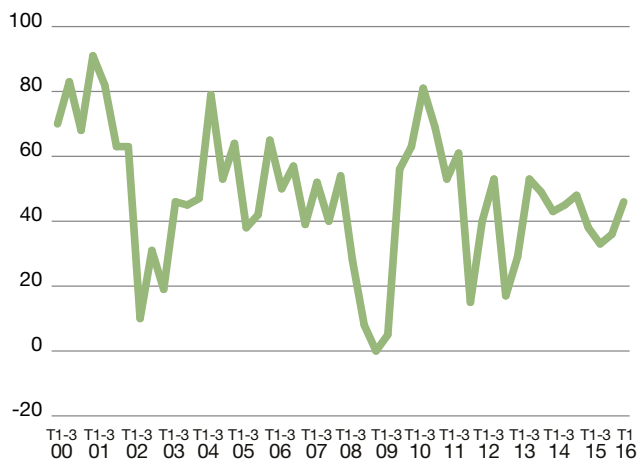
Nedan visas diagram över utvecklingen på konfidenskurvorna för de olika delsektorerna, som samtliga alltså uppvisar en positiv trend.

Uppdrag avseende produktions-/processutveckling

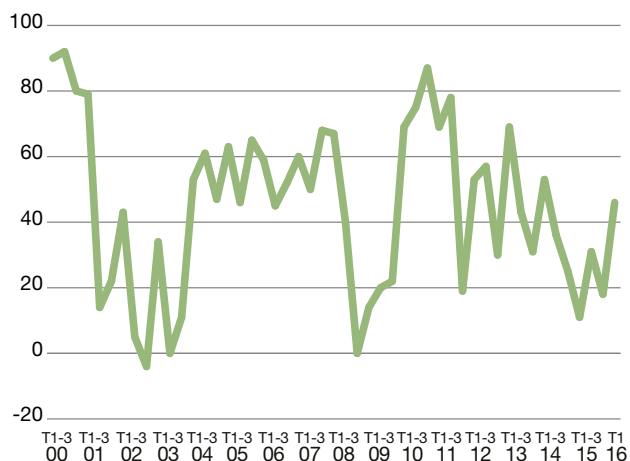
Industri teknikkonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende produktions- och processutveckling. Netttotal.

Uppdrag avseende produktutveckling

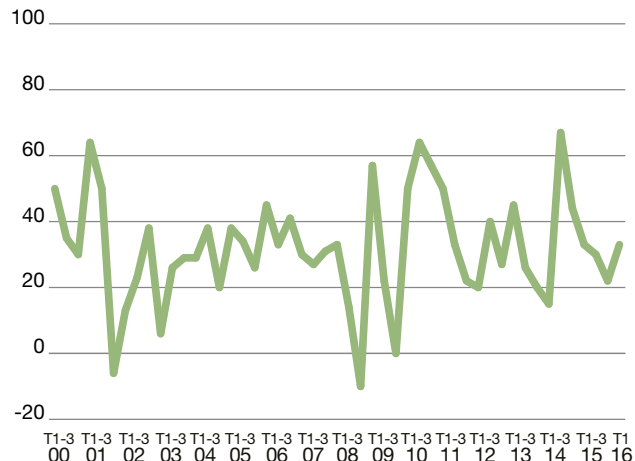
Industri teknikkonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende produktutveckling. Netttotal.

Uppdrag avseende teknisk IT

Industri teknikkonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende teknisk IT. Netttotal.

Uppdrag avseende teknisk information/utbildning

Industrikonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende teknisk information/utbildning. Netttotal.

Industrikonsulternas genomsnittliga debiteringsgrad under 2015 var 78,3 %. Under sista tertiet (sept-dec) var den 77,9 %, vilket är en minskning jämfört med föregående mätning då den var 80,9 %. Drygt hälften (53 %) av industrikonsulterna tror på en högre debiteringsgrad under 2016, övriga tror att den blir oförändrad. Så trenden med successivt ökande debiteringsgrad i branschen ser ut att fortsätta.

Lösamheten förbättrades under 2015. Den genomsnittliga rörelsemarginalen för de medverkande företagen var 6,9 % för helåret och 7,4 % för sista tertiet. Det är en rejäl ökning jämfört med de 5,4 % som industrikonsulternas genomsnittliga rörelsemarginal var 2014, enligt Branschöversikten ⁴⁾. Det ska påpekas

⁴⁾ Se Branschöversikten 2015. STD-företagens årliga sammanställning över utvecklingen i branschen.

att detta är preliminära siffror, men man kan ändå utgå ifrån att lönsamheten förbättrades under fjolåret. Bland de medverkande företagen uppgav 57 % att lönsamheten förbättrats under 2015 medan 18 % uppgav att den försämrats. Anledningarna bakom lönsamhetsförbättringen är dels successivt ökande debiteringsgrader och dels en något förbättrad prisbild under slutet av 2015. 59 % av företagen tror att lönsamheten kommer att förbättras under 2016 och 10 % tror på en försämring. Det ser alltså ut som att lönsamheten stärks ytterligare under innevarande år.

Utlandsuppdrag och export representerade 8,5 % av de medverkande industrikonsulternas omsättning under 2015. Vart femte företag i undersökningen hade ingen export. Av de som hade utlandsuppdrag uppgav nästan fyra av tio (38 %) att det trodde exportvolymen skulle öka under 2016, endast ett företag trodde att den skulle avta.

För statistik över utvecklingen på regional nivå, se det regionala avsnittet.

SYSSELSÄTTNINGSLÄGET

Rekryteringsbehovet i branschen fortsätter att öka och kompetensbristen leder till rekordhög personalomsättning. Nettotalen, som visar skillnaden mellan de som tror att personalstyrkan växer minus de som tror att den minskar under de kommande sex månaderna, närmar sig maxnivåer. Sammantaget rapporterade 82 % av de medverkande företagen att de behöver nyanställa. Inget företag tror på en neddragning av personalstyrkan i denna undersökning.

Rekryteringsbehovet i branschen fortsätter att öka och kompetensbristen leder till rekordhög personalomsättning. Nettotalen, som visar skillnaden mellan de som tror att personalstyrkan växer minus de som tror att den minskar under de kommande sex månaderna, närmar sig maxnivåer. Sammantaget rapporterade 82 % av de medverkande företagen att de behöver nyanställa. Inget företag tror på en neddragning av personalstyrkan i denna undersökning.

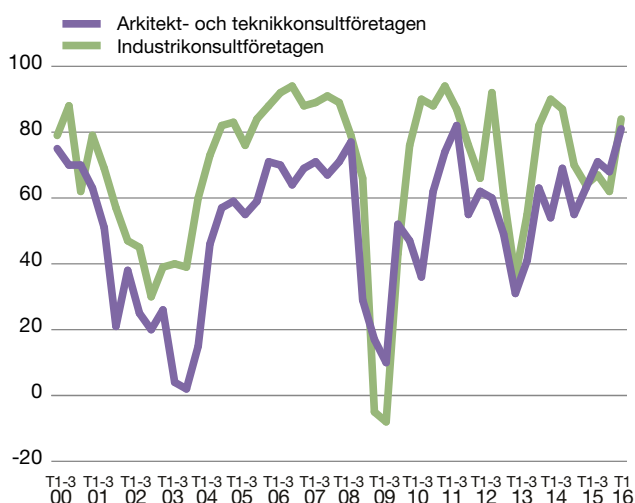
Högst nettotal redovisade industrikonsulterna; +84 (84-0), vilket är det högsta nettotalet sedan maj 2014. Motsvarande siffra i september 2015 var +62 (67-5).

Teknikkonsulternas nettotal var +87 (87-0), vilket är den högsta noteringen sedan maj 2011. Nära nio av tio teknikonsultföretag behöver nyanställa. I september 2015 var nettotalet +76 (78-2).

Arkitekternas nettotal var +73 (73-0), vilket är den högsta siffran sedan januari 2011. Vid föregående mätning, september 2015, var nettotalet +59 (59-0).

I diagrammet nedan illustreras rekryteringsbehovets utveckling över tiden. Arkitekt- och teknikonsultföretagen presenteras gemensamt.

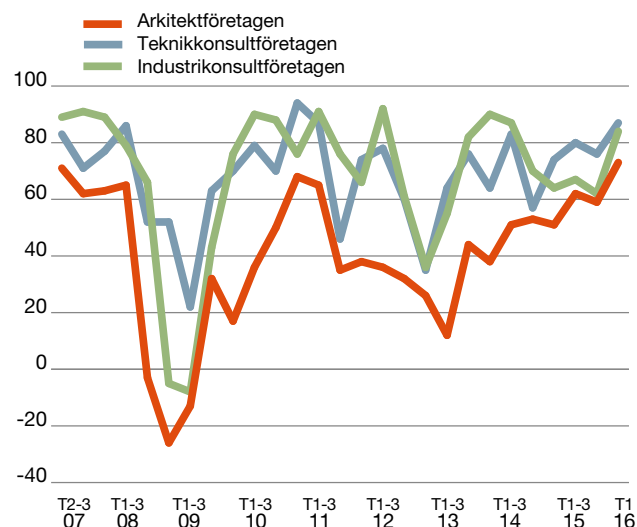
Förväntningar på personalstyrkans utveckling om 6 månader – nettotal

Förväntningar på personalstyrkans utveckling om 6 månader. Teknikkonsulter och arkitekter tillsammans vs industriteknikonsulter.

I diagrammet nedan visas kurvorna för arkitekter och teknikonsulter separat.

Förväntningar på personalstyrkans utveckling om 6 månader – nettotal

Förväntningar på personalstyrkans utveckling om 6 månader. Teknikkonsulter, arkitekter var för sig samt industriteknikonsulter.

Fler än åtta av tio företag behöver alltså nyanställa. Det höga rekryteringsbehovet i branschen är givetvis en följd av det goda orderläget och höga beläggningsgraderna. Konsekvensen blir en ännu större konkurrens om befintlig kompetens med ökad internrekrytering, från konkurrenter, som följd. Detta leder till ännu högre personalomsättning och ytterligare tryck på löneutvecklingen.

Personalomsättningen under 2015 var rekordhög. Personalomsättning tas fram genom att räkna lägsta antalet anställda som börjat respektive slutat i procent av genomsnittligt antal anställda under viss tidsperiod. Med det beräkningssättet var personalomsättningen totalt sett 15,3 % i branschen. För arkitektföretagen var den 10,3 %, för industrikonsulterna 17,4 % och för teknikkonsulterna 15,3 %. Den genomsnittliga personalomsättningen i branschen mellan 2008 och 2014 var 12,2 %.

Man kan också räkna ihop andelen som börjat respektive slutat, för att få en bild av hur stor rörligheten är totalt sett i företaget. Bland medverkande företag var rörligheten totalt 39,4 % under 2015. 24,1 % började och 15,3 % slutade under året. Av det totala antalet anställda har alltså fyra av tio börjat eller slutat under året. Högst rörlighet hade industrikonsulterna, med 46,2 %; 28,8 % in och 17,4 % ut, följt av teknikkonsulterna med 37,9 %; 22,6 % in och 15,3 % ut. Arkitektfirmas rörlighet var 32,4 %; 22,1 % in och 10,3 % ut.

Siffror finns inte för alla branschens företag, men det sampel som personalomsättningsstatistiken är beräknad på motsvarar ungefär en tredjedel av branschens personalstyrka.

Nedan redovisas andelen som börjat respektive slutat och totalen av dessa genom åren samt personalomsättningen.

Personalomsättning

År	Börjat	Slutat	Totalt	Personalomsättning
2015	24,1%	15,3%	39,4%	15,3%
2014	17,9%	11,4%	29,3%	11,4%
2013	17,2%	14,8%	31,9%	14,8%
2012	19,3%	12,6%	31,9%	12,6%
2011	23,6%	14,9%	38,5%	14,9%
2010	17,9%	12,7%	30,6%	12,7%
2009	11,1%	14,0%	25,1%	11,1%
2008	8,0%	13,7%	21,7%	8,0%

Personalomsättning i branschen. Andelen som börjat, slutat och totalt samt personalomsättningen (definierad som lägst av andel som börjat eller slutat).

Jämför man löneutvecklingen med prisutvecklingen kan man konstatera att det råder en obalans däremellan. Under perioden 2011-2015 har priserna, mätt i genomsnittsarvoden för arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag, ökat med 2 %. Under samma period har lönekostnaderna för hela branschen ökat med 12 %. Den höga personalomsättningen bidrar givetvis till att ytterligare pressa upp lönekostnaderna i branschen. Då är inte de omställningskostnader som personalomsättningen medför medräknade. För varje person som lämnar ett företag uppstår kostnader för att ersätta personen internt samt för att driva rekryteringsprocessen för att hitta en ersättare.

I Konjunkturinstitutets Konjunkturbarometer ¹⁾ för fjärde kvartalet 2015 uppgår 45 % av arkitekt- och teknikkonsultföretagen att personalbrist är det största hindret för deras verksamhet. För arkitektföretagen var siffran hela 79 %, medan den för teknikkonsulterna var 41 %.

Kompetensförsörjningen till branschen behöver förbättras för att inte bristen på personal ska bromsa tillväxten samt för att dämpa personalomsättningen och de kostnader den medför. Det råder en strukturell brist på ingenjörer och i en högkonjunktur blir detta det främsta hindret för tillväxt i branschen.

¹⁾ Konjunkturbarometern, 2016-01-28. Konjunkturinstitutet.

REGIONAL STATISTIK

På riksnivå ser framtidsutsikterna goda ut. Fler än hälften av de medverkande företagen tror på förbättrat orderläge under den kommande sexmånadersperioden, medan väldigt få tror på försämrat orderläge. Företagen rapporterade också om ett utbrett rekryteringsbehov, där fler än tre av fyra företag behöver nyanställa. Inget företag rapporterade om neddragningar.

Även på regional nivå ser det positivt ut. Starkast orderläge uppvisas i storstadsregionerna, men det är också starkt i Östra Götaland, Västra Götaland och Östra Svealand. Det är inte direkt svagt någonstans, men Övre Norrland uppvisar något större osäkerhet än övriga regioner. Rekryteringsbehovet är stort eller mycket stort i alla regioner.

Statistik på riksnivå, att jämföra med

För att kunna jämföra de regionala siffrorna med riksnittet presenteras här kortfattat motsvarande siffror för riksnittet och respektive verksamhetsområde. I diagrammen, som illustrerar förväntningarna på orderlägets utveckling, visas även kurvor för riksnittet.

Hur orderutvecklingen varit under den senaste perioden finns det inga motsvariga siffror för på nationell

nivå. Där ställs frågan annorlunda och ligger till grund för orderstocksindex. I den här undersökningen följde det med ett fel i frågeställningen, vilket resulterat i att siffrorna över orderlägets utveckling under den senaste perioden utelämnas.

Förväntningarna på orderlägets utveckling, eller konfidensnettotalen, var på riksnivå: +56 (56-0) för industrikonsulterna, +52 (55-3) för arkitekterna och +55 (57-2) för teknikkonsulterna.

Nettotalen över förväntad personalutveckling för kommande sex månader var +84 (84-0) för industrikonsulterna, +73 (73-0) för arkitekterna och +87 (87-0) för teknikkonsulterna.

Om den regionala statistiken

Den regionala statistiken är ett relativt nytt inslag i mätningarna. Statistiken visar hur företagen med verksamhet i respektive region svarat för respektive verksamhetsområde. Statistiken visas både i ett diagram och i tabellform. Underlaget för respektive region är i vissa fall väldigt litet. Därför ska statistiken ses som indikativ för läget i respektive region.

Om diagrammen

Konfidensindikator över förväntningarna på orderlägets utveckling om sex månader. Nettototal (skillnaden mellan andelen positiva och negativa företag) för regionen samt genomsnitt för riket; för arkitekter, industrikonsulter samt teknikkonsulter.

Om tabellerna

Tabellen visar en sammanställning över hur företagen svarat för respektive verksamhetsområde i regionen. Nettotalet visar skillnaden mellan andelen som signalerar om en förbättring minus de som signalerar om försämring. Nettototalen över förväntningar på orderlägets utveckling illustreras i diagrammet ovan. I de fall antalet svarande anses ha varit för lågt redovisas inga siffror.

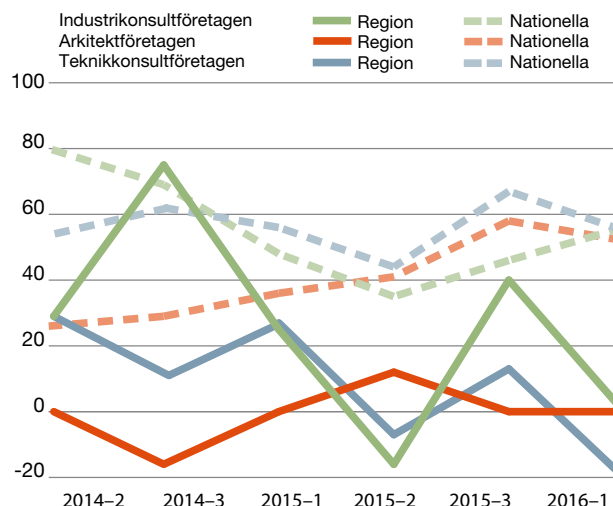
Övre Norrland (Lappland, Norrbotten, Västerbotten)

Orderläget för industrikonsulterna var oförändrat i januari jämfört med i september 2015. Lika många uppgav att det förbättrats som att det försämrats; 14 % båda två. Förväntningarna på orderlägets utveckling framöver ser ungefär likadana ut; 11 % tror på förbättring och lika många tror på försämring.

Arkitektföretagen visade upp en svagt negativ bild. 17 % av de svarande uppgav att orderläget försämrats sedan i september. För övriga var det oförändrat. Samtliga svarande trodde på oförändrat orderläge framöver.

Även för teknikkonsulterna var orderläget något sämre i januari jämfört med i september. 18 % rapporterade om förbättring och 25 % om försämring, vilket ger ett negativt nettotal på -7 (18-25). Vart femte (20 %) företag tror på fortsatt försämring framöver, övriga tror på oförändrat läge.

På personalsidan ser det lite ljusare ut. Hälften av industrikonsulterna behöver rekrytera under den kommande perioden. Övriga vill behålla befintlig personalstyrka. Bland teknikkonsulterna trodde 29 % på ökad personalstyrka medan 7 % signalerade neddragning. Det finns inte tillräckligt med underlag för arkitekterna.

Övre Norrland (Lappland, Norrbotten, Västerbotten)

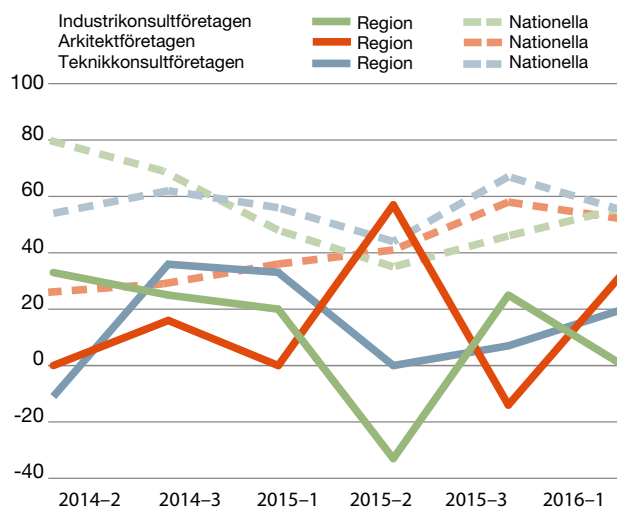
	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto
Industri																
2016 T1	14%	72%	14%	0%	11%	78%	11%	0%	50%	50%	0%	50%	50%	50%	0%	50%
2015 T3	0%	80%	20%	-20%	40%	60%	0%	40%	11%	78%	11%	0%	30%	70%	0%	30%
2015 T2					17%	50%	33%	-16%	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%
2015 T1	0%	100%	0%	0%	25%	75%	0%	25%	50%	50%	0%	50%	75%	25%	0%	75%
2014 T3	20%	60%	20%	0%	75%	25%	0%	75%	25%	75%	0%	25%	100%	0%	0%	100%
2014 T2	43%	57%	0%	43%	29%	71%	0%	29%	14%	86%	0%	14%	67%	33%	0%	67%
Arkitekt																
2016 T1	0%	83%	17%	-17%	0%	100%	0%	0%				0%				0%
2015 T3									14%	57%	29%	-15%	43%	57%	0%	43%
2015 T2					12%	88%	0%	12%	0%	100%	0%	0%	25%	75%	0%	25%
2015 T1	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%
2014 T3	20%	80%	0%	20%	17%	50%	33%	-16%	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%
2014 T2	0%	67%	33%	-33%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%
Teknik																
2016 T1	18%	63%	25%	-7%	0%	80%	20%	-20%	23%	77%	0%	23%	29%	64%	7%	22%
2015 T3	20%	53%	27%	-7%	19%	75%	6%	13%	20%	60%	20%	0%	45%	55%	0%	45%
2015 T2					8%	77%	15%	-7%	50%	42%	8%	42%	54%	46%	0%	54%
2015 T1	9%	82%	9%	0%	27%	73%	0%	27%	33%	67%	0%	33%	20%	80%	0%	20%
2014 T3	22%	67%	11%	11%	11%	89%	0%	11%	37%	63%	0%	37%	50%	50%	0%	50%
2014 T2	25%	75%	0%	25%	29%	71%	0%	29%	0%	100%	0%	0%	29%	71%	0%	29%

Nedre Norrland (Ångermanland, Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Gästrikland)

Bland industrikonsult- och arkitektföretagen rapporterade många om förbättrat orderläge i januari jämfört med i september förra året. 71 % av industrikonsulterna och 60 % av arkitektföretagen redovisade ett förbättrat orderläge och inga rapporterade om sämre orderläge. För teknik konsulterna var det mer eller mindre oförändrat; 13 % rapporterade om förbättring och 12 % om försämring.

Förväntningarna på orderlägets utveckling kommande sex månader är relativt positiva. Bland arkitekterna tror vart tredje företag på förbättring och övriga på oförändrat läge. Bland teknik konsulterna tror vart femte på förbättring och övriga på oförändrat läge. Bland industrikonsulterna tror de flesta på oförändrat orderläge och lika många tror på förbättring som på försämring; 12 % vardera.

Samtliga verksamhetsområden tror på växande personalstyrkor framöver. Nettotalen är +33 (33-0) för industrikonsulterna och +31 (31-0) för teknik konsulterna. Det finns inte tillräckligt med underlag för arkitekterna.

Nedre Norrland (Ångermanland, Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Gästrikland)

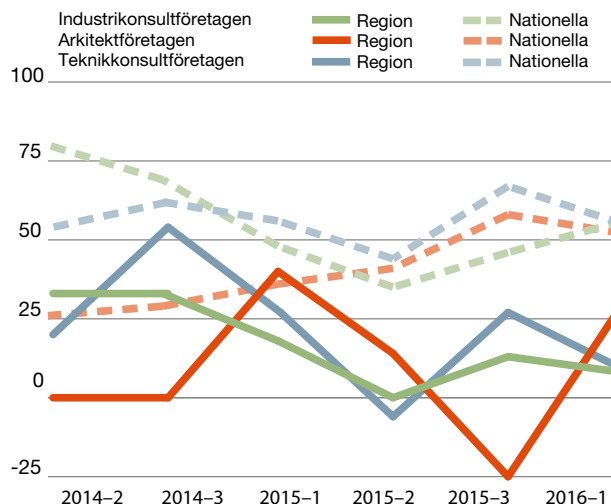
	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto
Industri																
2016 T1	71%	29%	0%	71%	12%	76%	12%	0%	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%
2015 T3	17%	58%	25%	-8%	33%	59%	8%	25%	18%	64%	18%	0%	42%	58%	0%	42%
2015 T2					0%	67%	33%	-33%	40%	60%	0%	40%	20%	80%	0%	20%
2015 T1	33%	67%	0%	33%	40%	40%	20%	20%	20%	60%	20%	0%	40%	60%	0%	40%
2014 T3	60%	40%	0%	60%	25%	75%	0%	25%	25%	50%	25%	0%	60%	40%	0%	60%
2014 T2	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%	17%	83%	0%	17%	60%	40%	0%	60%
Arkitekt																
2016 T1	60%	40%	0%	60%	33%	67%	0%	33%								
2015 T3	29%	57%	14%	15%	0%	86%	14%	-14%								
2015 T2					57%	43%	0%	57%	0%	80%	20%	-20%	40%	60%	0%	40%
2015 T1	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
2014 T3	40%	60%	0%	40%	33%	50%	17%	16%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%
2014 T2	50%	50%	0%	50%	0%	100%	0%	0%	50%	50%	0%	50%	0%	100%	0%	0%
Teknik																
2016 T1	13%	75%	12%	1%	20%	80%	0%	20%	36%	64%	0%	36%	31%	69%	0%	31%
2015 T3	21%	58%	21%	0%	20%	67%	13%	7%	40%	50%	10%	30%	70%	20%	10%	60%
2015 T2					12%	76%	12%	0%	31%	54%	15%	16%	47%	46%	7%	40%
2015 T1	17%	75%	8%	9%	33%	67%	0%	33%	36%	46%	18%	18%	45%	55%	0%	45%
2014 T3	27%	55%	18%	9%	36%	64%	0%	36%	30%	50%	20%	10%	30%	70%	0%	30%
2014 T2	10%	80%	10%	0%	0%	89%	11%	-11%	20%	70%	10%	10%	10%	80%	10%	0%

Västra Svealand (Dalarna, Värmland, Västmanland, Närke)

Bland industrikonsulterna var det fler företag som hade försämrat orderläge i januari, jämfört med i september, än tvärtom. 8 % respektive 23 %, vilket ger nettotalet -15. För arkitekt- och teknikonsultföretagen såg det däremot positivt ut. Vart fjärde (25 %) arkitektföretag rapporterade om förbättrat orderläge, övriga redovisade oförändrat orderläge. 27 % av teknikonsulterna uppvisade förbättrat orderläge och 5 % försämrat orderläge.

Alla verksamhetsområdena tror på förbättrat orderläge om sex månader. Konfidensnettotalet är +8 (8-0) för industrikonsulterna, +30 (30-0) för arkitekterna och +9 (14-5) för teknikonsulterna.

Industrikonsulterna rapporterade om minskad personalstyrka sedan september; 18 % uppgav att den ökat och 27 % att den minskat. Bland teknikonsulterna hade personalstyrkan vuxit för 30 % av företagen och minskat för 5 %. Båda grupperna tror på växande personalstyrkor framöver. Nettotalet var +36 (36-0) för industrikonsulterna och +40 (45-5) för teknikonsulterna. Det finns inte tillräckligt med underlag för arkitekterna.

Västra Svealand (Dalarna, Värmland, Västmanland, Närke)

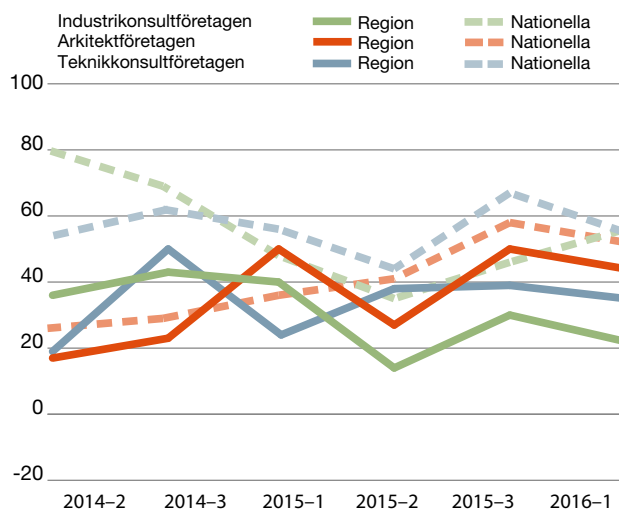
Orderutveckling									Personalutveckling								
Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period					Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				
Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto		Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	
Industri																	
2016 T1	8%	69%	23%	-15%	8%	92%	0%	8%		18%	55%	27%	-9%	36%	64%	0%	36%
2015 T3	20%	73%	7%	13%	20%	73%	7%	13%		8%	84%	8%	0%	23%	77%	0%	23%
2015 T2					8%	84%	8%	0%		22%	67%	11%	11%	44%	45%	11%	33%
2015 T1	18%	73%	9%	9%	36%	46%	18%	18%		10%	30%	60%	-50%	33%	56%	11%	22%
2014 T3	10%	90%	0%	10%	44%	45%	11%	33%		25%	50%	25%	0%	50%	38%	12%	38%
2014 T2	22%	67%	11%	11%	33%	67%	0%	33%		33%	56%	11%	22%	56%	33%	11%	45%
Arkitekt																	
2016 T1	25%	75%	0%	25%	30%	70%	0%	30%					0%				0%
2015 T3																	
2015 T2					14%	86%	0%	14%		40%	60%	0%	40%	43%	57%	0%	43%
2015 T1	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%		50%	50%	0%	50%	75%	25%	0%	75%
2014 T3	0%	100%	0%	0%	17%	66%	17%	0%		17%	83%	0%	17%	0%	100%	0%	0%
2014 T2	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%		0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
Teknik																	
2016 T1	27%	68%	5%	22%	14%	81%	5%	9%		30%	65%	5%	25%	45%	50%	5%	40%
2015 T3	18%	76%	6%	12%	32%	63%	5%	27%		36%	55%	9%	27%	73%	18%	9%	64%
2015 T2					6%	82%	12%	-6%		40%	53%	7%	33%	50%	50%	0%	50%
2015 T1	7%	93%	0%	7%	27%	73%	0%	27%		21%	72%	7%	14%	31%	69%	0%	31%
2014 T3	23%	54%	23%	0%	54%	46%	0%	54%		10%	70%	20%	-10%	40%	50%	10%	30%
2014 T2	9%	82%	9%	0%	20%	80%	0%	20%		30%	70%	0%	30%	50%	50%	0%	50%

Östra Svealand, exklusive Stockholm (Uppland, Södermanland)

Alla tre verksamhetsområdena rapporterade om förbättrat orderläge i januari jämfört med i september. Nettotalen var +12 (18-6) för industrikonsulterna, +50 (50-0) för arkitekterna och +36 (36-0) för teknik konsulterna.

Företagen ser även ljus på orderutvecklingen under den närmaste framtiden. Konfidensnetttotalen var +22 (29-7) för industrikonsulterna, +44 (44-0) för arkitekterna och +35 (39-4) för teknik konsulterna.

Fler företag uppger att personalstyrkan vuxit sedan i september än tvärtom och de flesta företagen signalerar om fortsatt rekryteringsbehov framöver. Nettotalen för förväntningarna på personalstyrkans utveckling kommande sex månader var +23 (23-0) för industrikonsulterna, +50 (50-0) för arkitekterna och +49 (54-5) för teknik konsulterna.

Östra Svealand, exklusive Stockholm (Uppland, Södermanland)

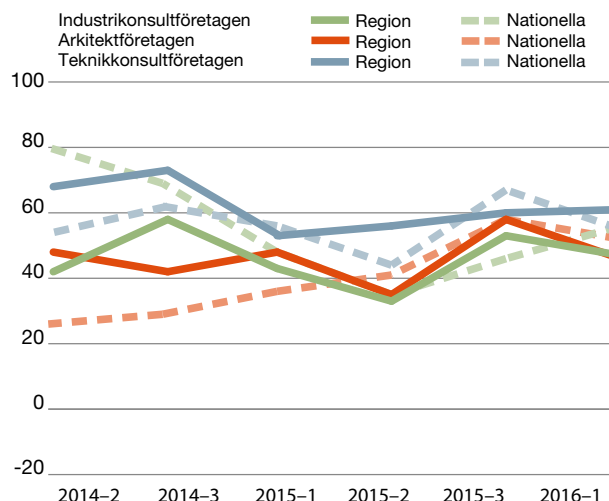
	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto
Industri																
2016 T1	18%	76%	6%	12%	29%	64%	7%	22%	13%	7%	0%	13%	23%	77%	0%	23%
2015 T3	24%	76%	0%	24%	30%	70%	0%	30%	17%	83%	0%	17%	33%	67%	0%	33%
2015 T2					14%	86%	0%	14%	22%	78%	0%	22%	22%	78%	0%	22%
2015 T1	50%	42%	8%	42%	40%	60%	0%	40%	29%	71%	0%	29%	33%	67%	0%	33%
2014 T3	17%	83%	0%	17%	43%	57%	0%	43%	33%	67%	0%	33%	75%	25%	0%	75%
2014 T2	22%	78%	0%	22%	36%	64%	0%	36%	38%	62%	0%	38%	37%	50%	13%	24%
Arkitekt																
2016 T1	50%	50%	0%	50%	44%	56%	0%	44%	57%	43%	0%	57%	50%	50%	0%	50%
2015 T3	47%	48%	5%	42%	50%	50%	0%	50%	36%	64%	0%	36%	45%	55%	0%	45%
2015 T2					37%	53%	10%	27%	40%	50%	10%	30%	70%	30%	0%	70%
2015 T1	50%	50%	0%	50%	50%	50%	0%	50%	62%	38%	0%	62%	37%	63%	0%	37%
2014 T3	33%	67%	0%	33%	23%	77%	0%	23%	29%	71%	0%	29%	50%	50%	0%	50%
2014 T2	50%	50%	0%	50%	17%	83%	0%	17%	25%	75%	0%	25%	33%	67%	0%	33%
Teknik																
2016 T1	36%	64%	0%	36%	39%	57%	4%	35%	22%	69%	9%	13%	54%	41%	5%	49%
2015 T3	28%	68%	4%	24%	43%	53%	4%	39%	31%	56%	13%	18%	59%	41%	0%	59%
2015 T2					46%	46%	8%	38%	45%	35%	20%	25%	46%	46%	8%	38%
2015 T1	25%	71%	4%	21%	28%	68%	4%	24%	31%	56%	13%	18%	39%	55%	6%	33%
2014 T3	38%	56%	6%	32%	50%	50%	0%	50%	31%	69%	0%	31%	46%	46%	8%	38%
2014 T2	31%	63%	6%	25%	19%	81%	0%	19%	31%	69%	0%	31%	31%	69%	0%	31%

Stockholm

Orderläget i Stockholm har förbättrats sedan i september för samtliga verksamhetsområden. Drygt vart tredje (35 %) industrikonsultföretag och drygt hälften (51 %) av teknikkonsultföretagen rapporterade om förbättrat orderläge i januari, och inget företag hade försämrat läge. 55 % av arkitekterna hade förbättrat orderläge och 4 % hade försämrat orderläge i januari.

Förväntningarna kring orderutvecklingen framöver är mycket positiva. Konfidensnettotalen var +47 (47-0) för industrikonsulterna, +46 (46-0) för arkitekterna och +61 (61-0) för teknikkonsulterna. Fler än hälften av företagen tror alltså på förbättrat orderläge i juli.

Personalstyrkan har vuxit för samtliga verksamhetsområden sedan i september och enligt förväntningarna kommer den att fortsätta att växa under första halvåret i år. Omkring fyra av fem företag rapporterar om rekryteringsbehov.

Stockholm

Orderutveckling

	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto

Industri

2016 T1	35%	65%	0%	35%	47%	53%	0%	47%
2015 T3	53%	47%	0%	53%	53%	47%	0%	53%
2015 T2					33%	67%	0%	33%
2015 T1	44%	45%	11%	33%	43%	57%	0%	43%
2014 T3	57%	36%	7%	50%	58%	42%	0%	58%
2014 T2	31%	61%	8%	23%	42%	58%	0%	42%

Arkitekt

2016 T1	55%	41%	4%	51%	46%	54%	0%	46%
2015 T3	55%	45%	0%	55%	58%	42%	0%	58%
2015 T2					46%	43%	11%	35%
2015 T1	58%	38%	4%	54%	52%	44%	4%	48%
2014 T3	40%	56%	4%	36%	42%	58%	0%	42%
2014 T2	62%	38%	0%	62%	48%	52%	0%	48%

Teknik

2016 T1	51%	49%	0%	51%	61%	39%	0%	61%
2015 T3	53%	38%	9%	44%	63%	34%	3%	60%
2015 T2					59%	38%	3%	56%
2015 T1	8%	92%	0%	8%	53%	47%	0%	53%
2014 T3	56%	44%	0%	56%	73%	27%	0%	73%
2014 T2	70%	26%	4%	66%	68%	32%	0%	68%

Personalutveckling

	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto

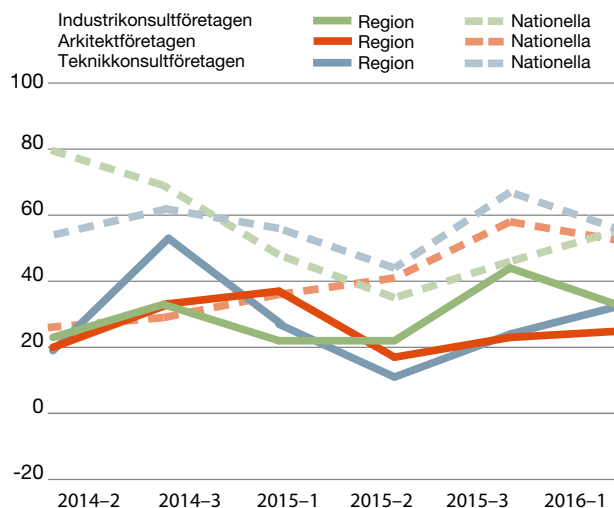
2016 T1	44%	37%	19%	25%	80%	20%	0%	80%
2015 T3	64%	29%	7%	57%	67%	33%	0%	67%
2015 T2	60%	40%	0%	60%	90%	10%	0%	46%
2015 T1	62%	25%	13%	49%	86%	14%	0%	86%
2014 T3	44%	45%	11%	33%	78%	0%	22%	56%
2014 T2	50%	50%	0%	50%	73%	18%	9%	64%

2016 T1	64%	33%	3%	61%	82%	18%	0%	82%
2015 T3	54%	35%	11%	43%	76%	24%	0%	76%
2015 T2	62%	25%	13%	49%	81%	19%	0%	81%
2015 T1	60%	40%	0%	60%	76%	24%	0%	76%
2014 T3	50%	41%	9%	41%	77%	23%	0%	77%
2014 T2	61%	35%	4%	57%	75%	25%	0%	75%

Västra Götaland, exklusive Göteborg (Dalsland, Bohuslän, Västergötland)

Samtliga verksamhetsområden rapporterade om förbättrat orderläge i januari jämfört med i september 2015. Den utvecklingen väntas fortsätta under första halvåret 2016. Konfidensnettotalet för industrikonsulterna var +32 (38-6). Arkitekternas konfidensnettotalet var +25 (25-0) och teknikkonsulternas v +33 (37-4).

Hälften av industrikonsulterna rapporterade att personalstyrkan ökat sedan i september, medan den var oförändrad för teknikkonsulterna. Bland teknikkonsulterna var spridningen något jämnare; 22 % uppgav att den ökat och 9 % att den minskat. Tre av fyra (76 %) industrikonsulter trodde dessutom att personalstyrkan skulle växa under årets första halvår. Det trodde även vartannat (48 %) teknikkonsultföretag. Inget företag trodde på minskad personalstyrka. Det finns inte tillräckligt med underlag för arkitekterna

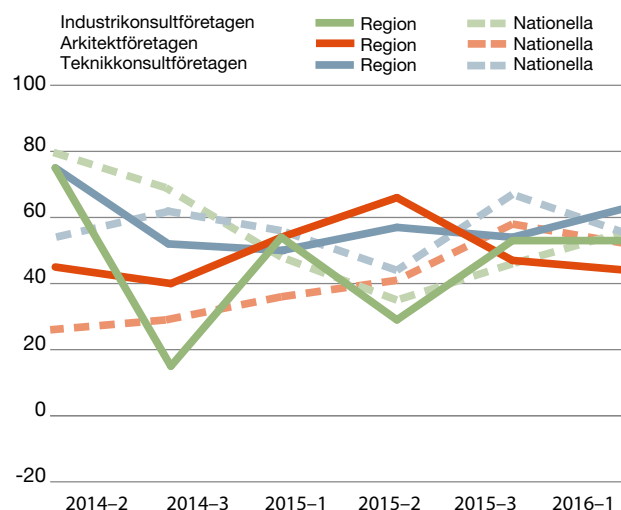
Västra Götaland, exklusive Göteborg (Dalsland, Bohuslän, Västergötland)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto
Industri																
2016 T1	41%	53%	6%	35%	38%	56%	6%	32%	50%	50%	0%	50%	76%	24%	0%	76%
2015 T3	33%	61%	8%	25%	44%	56%	0%	44%	50%	44%	6%	44%	44%	56%	0%	44%
2015 T2					29%	64%	7%	22%	33%	67%	0%	33%	46%	46%	8%	38%
2015 T1	30%	70%	0%	30%	22%	78%	0%	22%	29%	71%	0%	29%	50%	50%	0%	50%
2014 T3	29%	71%	0%	29%	50%	33%	17%	33%	25%	50%	25%	0%	50%	25%	25%	25%
2014 T2	46%	31%	23%	23%	31%	61%	8%	23%	33%	59%	8%	25%	33%	59%	8%	25%
Arkitekt																
2016 T1	27%	73%	0%	27%	25%	75%	0%	25%								0%
2015 T3	33%	59%	8%	25%	23%	77%	0%	23%					20%	80%	0%	20%
2015 T2					25%	67%	8%	17%	0%	86%	14%	-14%	43%	57%	0%	43%
2015 T1	11%	78%	11%	0%	37%	63%	0%	37%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
2014 T3	17%	83%	0%	17%	33%	67%	0%	33%	17%	66%	17%	0%	17%	83%	0%	17%
2014 T2	17%	83%	0%	17%	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%
Teknik																
2016 T1	31%	65%	4%	27%	37%	59%	4%	33%	22%	69%	9%	13%	48%	52%	0%	48%
2015 T3	24%	76%	0%	24%	24%	76%	0%	24%	33%	50%	17%	16%	42%	58%	0%	42%
2015 T2					28%	55%	17%	11%	57%	43%	0%	57%	46%	54%	0%	46%
2015 T1	32%	63%	5%	27%	27%	73%	0%	27%	30%	65%	5%	25%	37%	63%	0%	37%
2014 T3	33%	54%	13%	20%	53%	47%	0%	53%	0%	100%	0%	0%	10%	90%	0%	10%
2014 T2	27%	66%	7%	20%	19%	81%	0%	19%	8%	92%	0%	8%	14%	86%	0%	14%

Göteborg

Orderläget förbättrades mellan september och januari för de flesta företagen i regionen. Nettotalen var +45 (50-5) för industrikonsulterna, +50 (50-0) för arkitekterna och +69 (72-3) för teknik konsulterna. Företagen uppvisar också optimism kring orderutvecklingen framöver. Konfidensnetttotalen var +53 (53-0) för industrikonsulterna, +44 (44-0) för arkitekterna och +63 (66-3) för teknik konsulterna.

En liknande utveckling rapporterades det om även för personalstyrkans förändring. De flesta företagen rapporterade att personalstyrkan vuxit sedan i september och fler än tre av fyra företag tror på en fortsatt personaltillväxt. Alltså; nästan alla behöver rekrytera.

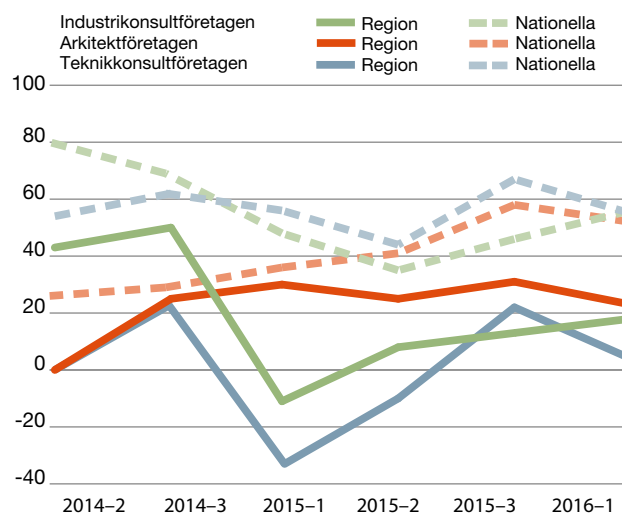
Göteborg

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto
Industri																
2016 T1	50%	45%	5%	45%	53%	47%	0%	53%	78%	11%	11%	67%	76%	24%	0%	76%
2015 T3	33%	61%	6%	27%	53%	47%	0%	53%	60%	35%	5%	55%	75%	20%	5%	70%
2015 T2					36%	57%	7%	29%	58%	42%	0%	58%	58%	42%	0%	58%
2015 T1	38%	62%	0%	38%	54%	46%	0%	54%	50%	33%	17%	33%	67%	33%	0%	67%
2014 T3	57%	43%	0%	57%	23%	69%	8%	15%	67%	33%	0%	67%	83%	9%	8%	75%
2014 T2	61%	28%	11%	50%	75%	25%	0%	75%	61%	28%	11%	50%	78%	11%	11%	67%
Arkitekt																
2016 T1	50%	50%	0%	50%	44%	56%	0%	44%	50%	50%	0%	50%	75%	25%	0%	75%
2015 T3	60%	40%	0%	60%	47%	53%	0%	47%	42%	50%	8%	34%	50%	50%	0%	50%
2015 T2					73%	20%	7%	66%	42%	50%	8%	34%	46%	54%	0%	46%
2015 T1	55%	45%	0%	55%	54%	46%	0%	54%	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%
2014 T3	44%	56%	0%	44%	40%	60%	0%	40%	37%	63%	0%	37%	37%	63%	0%	37%
2014 T2	78%	22%	0%	78%	56%	33%	11%	45%	14%	57%	29%	-15%	62%	38%	0%	62%
Teknik																
2016 T1	72%	25%	3%	69%	66%	31%	3%	63%	53%	40%	7%	46%	80%	20%	0%	80%
2015 T3	55%	36%	9%	46%	59%	36%	5%	54%	55%	25%	20%	35%	70%	25%	5%	65%
2015 T2					61%	35%	4%	57%	61%	30%	9%	52%	78%	22%	0%	78%
2015 T1	50%	41%	9%	41%	50%	50%	0%	50%	58%	32%	10%	48%	79%	16%	5%	74%
2014 T3	33%	48%	19%	14%	52%	48%	0%	52%	47%	42%	11%	36%	55%	39%	6%	49%
2014 T2	41%	45%	14%	27%	75%	25%	0%	75%	38%	57%	5%	33%	62%	38%	0%	62%

Östra Götaland (Östergötland, Småland, Gotland, Öland)

Inom samtliga verksamhetsområden rapporterade fler företag om förbättrat orderläge sedan september än tvärtom. Förväntningarna på orderlägets utveckling framöver uppvisade en liknande bild, där konfidensnettotalet var +18 (18-0) för industrikonsulterna, +23 (29-6) för arkitekterna och +4 (14-10) för teknikkonsulterna.

Bland industrikonsulterna och teknikkonsulterna var det fler som rapporterade att personalstyrkan vuxit sedan i september än tvärtom. Bland arkitekterna var det lika många som ökat respektive minskat personalstyrkan. För samtliga verksamhetsområden var det övervägande positiva förväntningar kring personalstyrkans utveckling framöver. Omkring hälften av företagen signalerar om rekryteringsbehov.

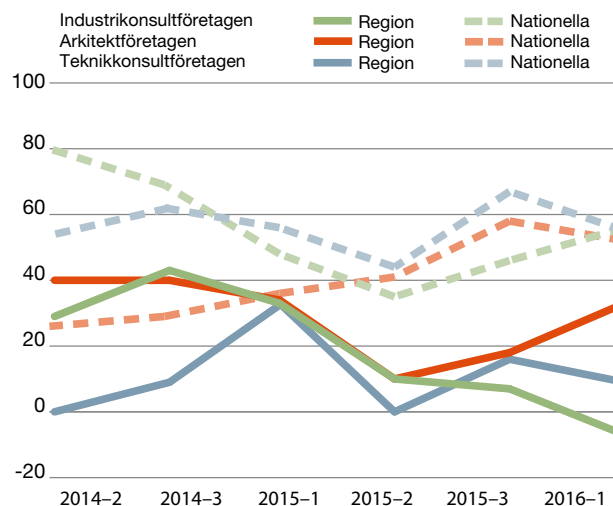
Östra Götaland (Östergötland, Småland, Gotland, Öland)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto
Industri																
2016 T1	20%	80%	0%	20%	18%	82%	0%	18%	55%	36%	9%	46%	40%	60%	0%	40%
2015 T3	23%	69%	8%	15%	20%	73%	7%	13%	18%	73%	9%	9%	18%	73%	9%	9%
2015 T2					8%	92%	0%	8%	18%	64%	18%	0%	18%	73%	9%	9%
2015 T1	0%	100%	0%	0%	0%	89%	11%	-11%	30%	70%	0%	30%	20%	70%	10%	10%
2014 T3	40%	60%	0%	40%	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%	29%	57%	14%	15%
2014 T2	50%	50%	0%	50%	43%	57%	0%	43%	44%	45%	11%	33%	44%	45%	11%	33%
Arkitekt																
2016 T1	33%	56%	11%	22%	29%	65%	6%	23%	17%	66%	17%	0%	50%	50%	0%	50%
2015 T3	19%	69%	12%	7%	31%	69%	0%	31%	0%	86%	14%	-14%	12%	76%	12%	0%
2015 T2					33%	59%	8%	25%	67%	33%	0%	67%	62%	38%	0%	62%
2015 T1	40%	50%	10%	30%	30%	70%	0%	30%	29%	71%	0%	29%	43%	57%	0%	43%
2014 T3	30%	50%	20%	10%	25%	75%	0%	25%	25%	75%	0%	25%	25%	75%	0%	25%
2014 T2	60%	40%	0%	60%	17%	66%	17%	0%	17%	83%	0%	17%	20%	80%	0%	20%
Teknik																
2016 T1	22%	74%	4%	18%	14%	76%	10%	4%	23%	73%	4%	19%	55%	45%	0%	55%
2015 T3	19%	75%	6%	13%	22%	78%	0%	22%	45%	55%	0%	45%	46%	54%	0%	46%
2015 T2					16%	58%	26%	-10%	53%	47%	0%	53%	40%	53%	7%	33%
2015 T1	23%	71%	6%	17%	33%	67%	0%	33%	27%	66%	7%	20%	40%	60%	0%	40%
2014 T3	8%	84%	8%	0%	31%	61%	8%	23%	10%	80%	10%	0%	27%	73%	0%	27%
2014 T2	15%	85%	0%	15%	0%	100%	0%	0%	17%	75%	8%	9%	25%	67%	8%	17%

Södra Götaland, exklusive Malmö (Halland, Skåne, Blekinge)

Orderläget i regionen förbättrades mellan september och januari, enligt de medverkande företagens uppgifter. Framtidsutsikterna är blandade. Bland arkitektföretagen tror vart tredje på förbättrat orderläge i juli, och inget tror på försämring. 17 % av teknikkonsulterna tror på förbättring och 9 % på försämring. Bland industri-konsulterna är det något fler som tror på försämring än på förbättring. Fler än två av tre företag i regionen tror dock på oförändrat orderläge, vilket får ses som positivt med tanke på de höga belägningsgraderna.

Rekryteringsbehovet är relativt stort i regionen. Det var något fler företag som rapporterade att personalstyrkan vuxit sedan i september än de som uppgav att den minskat. Nästan vart femte (18 %) industrikonsultföretag tror på en ökning under årets första halvår. Vart tredje arkitektföretag och vartannat (52 %) teknikkonsultföretag tror på växande personalstyrkor. Inget företag tror på neddragningar.

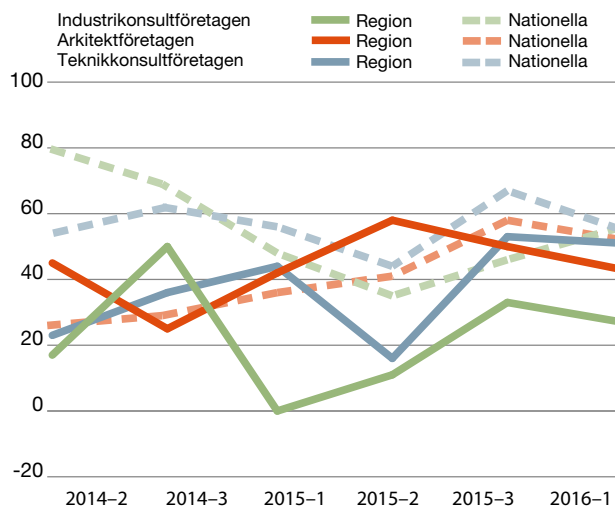
Södra Götaland, exklusive Malmö (Halland, Skåne, Blekinge)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämr	Netto	Bättre	Oföränd	Sämr	Netto	Bättre	Oföränd	Sämr	Netto	Bättre	Oföränd	Sämr	Netto
Industri																
2016 T1	21%	72%	7%	14%	8%	77%	15%	-7%	27%	55%	18%	9%	18%	82%	0%	18%
2015 T3	7%	80%	13%	-6%	14%	79%	7%	7%	25%	58%	17%	8%	8%	75%	17%	-9%
2015 T2					10%	90%	0%	10%	22%	67%	11%	11%	33%	56%	11%	22%
2015 T1	12%	88%	0%	12%	33%	67%	0%	33%	14%	86%	0%	14%	50%	50%	0%	50%
2014 T3	14%	86%	0%	14%	57%	29%	14%	43%	0%	100%	0%	0%	80%	0%	20%	60%
2014 T2	44%	56%	0%	44%	29%	71%	0%	29%	33%	45%	22%	11%	37%	63%	0%	37%
Arkitekt																
2016 T1	38%	54%	8%	30%	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%
2015 T3	38%	62%	0%	38%	18%	82%	0%	18%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%
2015 T2					20%	70%	10%	10%	12%	88%	0%	12%	50%	50%	0%	50%
2015 T1	30%	50%	20%	10%	42%	50%	8%	34%	14%	72%	14%	0%	17%	83%	0%	17%
2014 T3	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%	44%	56%	0%	44%	11%	89%	0%	11%
2014 T2	33%	50%	17%	16%	40%	60%	0%	40%	50%	50%	0%	50%	25%	75%	0%	25%
Teknik																
2016 T1	16%	72%	12%	4%	17%	75%	8%	9%	30%	60%	10%	20%	52%	48%	0%	52%
2015 T3	26%	58%	16%	10%	21%	74%	5%	16%	31%	61%	8%	23%	50%	50%	0%	50%
2015 T2					13%	74%	13%	0%	46%	54%	0%	46%	54%	46%	0%	54%
2015 T1	25%	69%	6%	19%	39%	55%	6%	33%	8%	92%	0%	8%	23%	77%	0%	23%
2014 T3	17%	75%	8%	9%	18%	73%	9%	9%	30%	70%	0%	30%	30%	70%	0%	30%
2014 T2	15%	77%	8%	7%	0%	100%	0%	0%	18%	82%	0%	18%	17%	83%	0%	17%

Malmö

Samtliga verksamhetsområden rapporterade om förbättrat orderläge i januari jämfört med i september förra året. Förväntningarna på orderutvecklingen i år ser ut att fortsätta i samma riktning. Konfidensnettotalen var +27 (36-9) för industrikonsulterna, +43 (43-0) för arkitekterna och +51 (55-4) för teknikkonsulterna.

De flesta företagen i regionen rapporterade också att personalstyrkan vuxit sedan i september. Den utvecklingen förväntas fortsätta under 2016. De flesta företagen signalerar således rekryteringsbehov.

Malmö

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto	Bättre	Oföränd	Sämre	Netto
Industri																
2016 T1	38%	62%	0%	38%	36%	55%	9%	27%	44%	56%	0%	44%	44%	56%	0%	44%
2015 T3	25%	67%	8%	17%	33%	67%	0%	33%	44%	56%	0%	44%	40%	60%	0%	40%
2015 T2					22%	67%	11%	11%	33%	45%	22%	11%	44%	45%	11%	33%
2015 T1	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%
2014 T3	57%	43%	0%	57%	50%	50%	0%	50%	50%	50%	0%	50%	75%	0%	25%	50%
2014 T2	14%	72%	14%	0%	17%	83%	0%	17%	14%	57%	29%	-15%	33%	67%	0%	33%
Arkitekt																
2016 T1	71%	22%	7%	64%	43%	57%	0%	43%	83%	17%	0%	83%	83%	17%	0%	83%
2015 T3	58%	42%	0%	58%	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%
2015 T2					58%	42%	0%	58%	50%	50%	0%	50%	80%	20%	0%	80%
2015 T1	50%	20%	30%	20%	50%	42%	8%	42%	14%	57%	29%	-15%	43%	57%	0%	43%
2014 T3	29%	57%	14%	15%	25%	75%	0%	25%	17%	66%	17%	0%	43%	43%	14%	29%
2014 T2	75%	12%	13%	62%	56%	33%	11%	45%	17%	83%	0%	17%	62%	38%	0%	62%
Teknik																
2016 T1	48%	43%	9%	39%	55%	41%	4%	51%	67%	28%	5%	62%	67%	33%	0%	67%
2015 T3	50%	39%	11%	39%	58%	37%	5%	53%	77%	8%	15%	62%	71%	29%	0%	71%
2015 T2					32%	52%	16%	16%	50%	29%	21%	29%	69%	31%	0%	69%
2015 T1	43%	50%	7%	36%	44%	56%	0%	44%	50%	43%	7%	43%	79%	21%	0%	79%
2014 T3	23%	69%	8%	15%	43%	50%	7%	36%	40%	40%	20%	20%	60%	40%	0%	60%
2014 T2	23%	46%	31%	-8%	23%	77%	0%	23%	36%	55%	9%	27%	50%	50%	0%	50%

KOMMANDE RAPPORTER

Under 2016 publiceras:

- Investeringssignalen. Juni och oktober.
- Branschöversikten/Sector Review. November/december.

Läs också gärna Almegas rapporter där chefekonomen Lena Hagman genom fakta och analyser rapporterar om tjänstesektorns betydelse för den svenska ekonomin. Rapporterna innehåller analyser och prognoser kring tjänstesektorns utveckling, vissa tjänstebranschers utveckling samt makroekonomiska analyser och prognoser.

- Tjänsteindikatorn: Publiceras fyra gånger per år, kvartalsvis .
- Konjunkturindikatorn: Publiceras två gånger per år

För Almegas rapporter, besök: almega.se under fliken politik och ekonomi.

KONTAKT

Information om STD-företagens verksamhet lämnas av:

Magnus Höij, vd

Tel/mobil: +46 (0)8-762 67 05

E-post: magnus.hojj@std.se

Branschstatistik och frågor om Investeringssignalen och övriga marknadsrapporter lämnas av:

David Cramér, marknadsanalytiker

Tel/mobil: +46 (0)8-762 67 02

E-post: david.cramer@std.se

För andra frågor kring rapporter, pressmeddelanden eller kommunikation, kontakta:

Linnea Kvist, kommunikationschef

Tel/mobil: +46 (0)8-762 66 21

E-post: linnea.kvist@std.se

Branschöversikter, Branschkommunikéer, analyser och tidigare upplagor av Investeringssignalen återfinns på **www.std.se**.